

12 RÖPIRAT.

Budapest

1881. december 15.

II. évfolyam

III. füzet.

Liszt Ferencz a zsidókérdésről.*)

Az izraeliták tizennyolcz évszázad óta számkivetett nemzetnek tekintettek, szégyen, gyalázat és nyomorúság bőségben lett halmozva rájuk. De ők a gyalázatnak gyűlöletet, a nyomorúságnak vést s a meggyalázásnak boszút szegeztek ellene. Ok a keresztény civilizáció által nekik kirendelt helyet azzal a fentartással fogadták el, hogy azt a szerencsétlenség tanyájává teszik, hogy ők onnét elnyomóikra egy ragadós dögvész mérget lövellnek ki, a mely méregnek nincs neve, a mely méreg feltalálhatlan, észre nem vehető, s a mely ellenségeik velőjét felemészteni fogja s csontjaikon rágódni fog. Ha aztán dögleletes bűvhelyeikből elűzték őket, a hol a kincseket felhalmozták, a melyek segélyével üldözőiket és a megcsaltakat megmérgezték, – tova vonultak, s egy más honnak ugyanazt a mézes-mázos haragot, ugyanazt az engesztelhetlek gyűlölséget és utálatot hozták eléje.

Minél inkább kigúnyolták őket, – hajdan az izzó vassal kezükben, ma egy leírhatlan mosolylyal az ajkakon, annál inkább meglettek erősítve a gyűlöletre s elleneik kizsákmányolására való joguk iránt. Az a lengyel zsidó, a ki napjainkban odatartja a hátát, hogy a haragra lobbant nemesembertől megkorbácsoltassa magát, s azt kiáltja oda neki: „Csak üss! Csak üss!” magában hozzátéve: „Ezt majd pengő pénzben fizeted meg nekem!” – az a lengyel zsidó nem tesz semmi mást, mint népe hagyományod elvének engedelmeskedik, a mely, vallástanának magyarázata értelmében, minden, az ellenségnek okozott károsítást megenged és megparancsol, történjék ez akár ravaszsággal akár erőszakkal.

*)L. következő czimü művét „Des Bohémiens et de leur musique en Hongrie.” Nouvelle édition. Leipzig 1881. Breitkopf et Haertel, – a 31. s köv. lapokon.

A keresztények a földbirtokot mindenütt megtagadták tőle, s a néplegenda sorsukat az örökké bolygó zsidóról szóló mondában személyesítette, a ki örökké kóborol, mindig bús, mindig szükségét lát, és sohasem jön zavarba a segédeszközök iránt; a ki sohasem láttatik szívesen vendégszerető küszöbön, de a kinél sohasem hiányzik az a pénzzé vert symbolum, a mely vendégszeretetet, sőt hatalmat is megvásárol. A héberek emlékeiket nagyon is jól megőrizték arra nézve, hogy ne érezzenek előszeretetet a földművelés iránt. A félelemnek, hogy ne mondjuk, a babonás aggodalomnak egy neme akadályozta őket abban, hogy egy oly földön, a mely nem az ő örökjük, az ekét kezükbe vegyék. Az ember azt hihetné, mikép attól félnek, hogy az égnek egy büntetése által az idegen röghöz oda köttetnek, ha kedvet találnának abban, egy tisztátalan földet arcuk verejtékével áztatni, egy ország termékenységét élvezni, a melyet megátkozniuk kötelességük; másokat azonban szívesen hagytak szántani, s napszámosaikat örömet tanították, hogyan kell a barázdát huzniok. Persze a föld nem adja meg az ipar gyors nyereiméneit sem a kereskedelem roppant nagy nyereségét. A zsidók azonban csak nyereséget akarnak, és sehol sem elégesznek meg a mezei gazdaság csekély, fáradtságos, mérsékelt kilátásaival. Hisz a 2%, a 3% jó lehet a benszülötteknek, az ország fiainak; Isten népének azonban 200%, 400% kell, hogy valamit szerezhessen, a minek segítségével a szerencsétlenséggel dacolni lehessen, ha egy válság pillanatában a rablott vagyont ki kell neki adnia. A zsidó önszántából sohasem hagy el valamely országot, a melyben még egy fűszál szakítható le, a melyben még egy rézpeták szedhető föl a földről. Örömet tartózkodnak olyan helyeken, a hol látszólagos vagy valóságos nyomorúságuk batyuját már lerakták, de csak azon feltétel alatt, hogy őket úgy tekintsék mint egy vendéglő átutazó vendégeit. Ha megtörténik is az, hogy elég hosszú ideig tartózkodnak valamely városban, hogy végül ott palotákat építsenek, épületeket emeljenek, a melyek pompára nézve gyakran fejedelmeink palotáit is elhomályosították, azért sohasem feledik el azt, hogy ők még a legfényesebb tetők alatt is csak sátrakat laknak, mindaddig, míg azok más földön állanak, mint azon országban, melyet az úr Ábrahámnak s ivadékának ígért,

Valóságos s egyszersmind jelképes sátrak alatt ünneplik meg évenként az Egyiptomból való kivonulást, s évről évre újra megátkozzák az új fogságot, a melynek véletlen fénye mellett sem mondanak le azon hazáról, a melyhez József sohasem volt hűtlen, a midőn a fáraók országában hatalomra nézve a királylyal egyenlő volt. Ez egy példa, a melyet ivadékai sohasem feledtek el, a midőn miniszterekké lettek Franciaországban, a midőn miniszterelnökké lettek

Angliában, ép oly kevéssé, mint nem feledte el egyik német város szűk utcájában az a fő-fő millionárius, a kiről egykor egy vénasszony, amaz utálatos nyelven s jargon) az áhítatos hallgatónak mint egy pythiai papnő azt az orákulumot mondta, hogy: „Nem lesz háború, mert férjem senkinek se fog pénzt kölcsön adni.”

A midőn a keresztény civilizáció nem elégedett meg többé azzal, hogy a zsidókat a ghettó lánczai mögött megvédje, a midőn a pápák annak kapuit leromboltatták, a midőn egész Európa meghívta őket, ő nála megtelepedni; a midőn Európa, velük fraternizálva, velük minden jogait és kiváltságait megosztotta; a midőn előttük a munka és az élet, a művészetek és tudományok, a politika és törvényhozás forrásait megnyitotta; amidőn velük készségesen mindent megosztott, asztalt és ágyat, divatot és salonokat, munkákat és méltóságokat, s nekik többé semmit egyebet nem ajánlhatott mint egy királyi koronát vagy egy köztársaság elnökségét, – nem egy de zertor közülük megfélemezett származásáról. Nincs többé ez a nép kényszerítve jólétét irigy tekintetek elől elrejtteni; látszólag a haraggal felhagyott s úgy tettei magát, mintha a gyűlöletet elfeledte volna, s mindamellert úgy tetszik nekünk, hogy szent hagyományait (a frankfurti és római ghettóban táplált érzelmek, hagyományait,) rabbinusaik oly jól megőrizték, hogy, ha valamely előre nem látott katasztrófa őket a régi nyomorúságba visszataszítaná, magukban még héber vért éreznének arra, (abból a hébervérből, amelyet Jákob tizenkét fia szívébe öntött,) hogy még egyszer, mint az Egyiptomból való kivonuláskor, szent ünnepre egybegyülekezve, zsarnokaik elsőszülötteinek vére fölött vigadjanak.

E nemzetnek lényege egy paránnyal sem változott. A valóságos zsidók ma is ugyanazok, a kik voltak valaha. Mindenütt látjuk őket, komoran, a mesterkéltséggel beszédesség álarca alatt; mindig ugyanoly roszakaratúak, gyűlölségesek színre azonban szolgálatkészek, ármánnyal teltek de alázatosak, daczára minden esküvel való bizonyítgatásnak, s daczára a tettetett közlekedésnek, valódi jellemöket megőrizve; komorak, ellenségesek s mind a mellett vonzóak, mint ama mesebeli baziliskus fénytelen, halálthozó tekintete. Így szenvedte át a zsidóság a középkor szigorúságát és kínait, így halad át azon jótéteményeken, melyekkel az újkor őt elhalmozza.

A semitikus és philologikus tanulmányok mellett kiválólag az orvosi tanulmányok voltak azok, melyekre a zsidók magukat adták, s melyek miatt elhanyagolták azon tudományokat, a melyek tekintélyüket, titokzatos erőikkel elvesztették. Amidőn azonban a homoeopathia az orvosi tudományt a gazdag jövedelmek titokteljes büvköny-

vétől megfosztotta, a midőn a természettudományok terén mérsékelt nyereséggel be kellett érni, az orvosi tudományt is a faképnél hagyták, hogy az irodalmi termelés és kritika minden mezejére vessék magukat. A dolgozók megszámlálhatlan seregével birtokba vették a szép-irodalom és a journalistika terét. Mint sáskasereg rohanták meg a sajtót, hatalmukba kerítették az időszaki iratokat, magukhoz ragadták a gondolatok vezérlését, s megfészkelni látszottak magukat a közvélemény-árusásban. Végre a keresztények be kezdték látni, hogy ők saját országukban a gazdagság és hatalom mindkét fő forrásától elúzva lettek: a pénzkereskedéstől, a bankoktól, s az eszmék kicserélésétől, a sajtótól, elúzva lettek pedig azok által, a kik francia, német, angol sat. polgároknak nevezték magukat s továbbra is zsidók m a r a d t a k .

Minekutánna ezen, abnormis viszonyok által előidézett tény szintoly abnormis, egy napon még erőszakos reakziót idézhetne fel. S azon üldöztetéseknek hosszú története, a melyeket Judaea számkivetettjeinek elszenvedniök kellett, tán még nem mondta ki utolsó szavát. Válgjon ezen reakció ismét azon heves jelleget fogja viselni magán, a mely a középkor iszonyaira emlékeztet, a midőn a vad erőszak a védtelen gyengeségre rohant? Reméljük, hogy ez nem fog megtörténni. Reméljük, hogy egy ily reakció magával fogja hozni ennek a félelmes problémának valamely megfajtását, a mely problémának képviselőiül és classikus tanúiul a végzet rendelte őket.

A Messiásban, a megváltóban való hit a zsidóknak a legszigorubbán megtiltja bármit is tenni, hogy népüket hazájukba visszavezessék. Halmozzanak a zsidók bár milliókat milliókra, mégsem vásárolhatják vissza Palaestinát hitük megsértése nélkül. Habár Rothschild és Pereira s még néhány mások egyesítenék is kincseiket, a melyek Összege mindazon kincseket felülmúlná, melyeket a világ valaha látott; ha a szultánnak megígéznék minden adósságát kifizetni s a török birodalmat megszabadítani, ha a szultán nekik Palaestinát eladná s ezen cессиót valamennyi európai hatalom jóváhagyná is, – mégsem követné őket Jeruzsálemba egyetlenegy zsidó sem! A „világi” zsidók, a kik nem hisznek többé Abrahám áldozatában, Istene ígéreteiben, a próféták Messiásában, fiukat szívesebben házasítanak össze valamely legitimistikus párisi nővel s leányukat valamely angol lorddal vagy egy porosz követtel, mintsem hogy elhagyják a civilizáció központját s maguknak új otthont teremtsenek ama sivár országban; az igazhivők pedig szentségtörést látnának Kánaán földjére jutni akarni saját erőfeszítéseik által.

A zsidók a művészetet is ápolták, hogy azt legtávolabb teréig hatalmukba kerítsék ... ők soha sem tudták azt, miként t e r e m t a

művészet – inspiráció által... Az izraeliták új dallamokat nem tudtak feltalálni, mert ők sohasem a maguk érzelmeit dalolták... Ők se építészetet, se festészetet, se költészetet, se zenét nem teremtettek. Ők se dalokat, se költeményeket nem hoztak létre, a melyeket mint nemzetieket lehetne tekinteni. Ők csak utánoztak másokat... Ők szívesebben fordultak a keresztényekhez, hogy maguknak velük zsinagógákat építtessenek, melyek az ő szemeikben csak ideiglenes búvőhelyek, kőszátrak, a melyeknek, csak azon napig kell tartaniok, míg isten népe, visszatérve Palaestinába, Zion köveit ismét felépítendő. A szobrászat is sokkal több fizikai erőt igényel gyengéd testalkatuktól, ideges természetüktől, a melynek nincs izomereje.

Ha azonban a zsidók, megszabadítva a középkor üldözéseitől, jelenlegi helyzetüket a keresztény társadalom ölében mind tűrhetőbbnek, mindennek összekaparására s közvetve mindenk fölé való uralkodási vágyukra mind alkalmasabbnak találják; ha nekik méltóztatik a Palaestinába való visszatérés iránti minden kísérlet elutasítani maguktól, mivel ők a seregek urától saját javukra egy csodát várnak: váljon a keresztényeknek van-e szintígy valamely okuk úgy mint ő nekik, ezt a csodát bevárniok, a melyet lehetőnek tartaniok hitük nem tiltja, de nem is kötelezi őket arra?

Minekutánna a héber néppel elég sokáig úgy bántak el mintáz istenyilkosságban való bűnössel, a keresztény civilizáció egyszerre csak úgy bánt el velük mint ártatlan néppel. A bölcsészet azt, képzelte magában, hogy ez az egyenlőség és testvériség a zsidó gyűlöletét lefegyverezni fogja, hogy megszűnik zsidó lenni, hogy francziává, németté, olaszszá legyen. Ezek egyike sem lett. A bölcsészeti philanthropia a vaknak naivságával bír. A héberrek, a kiknek ősei nem évszázadok szerint, hanem évezredek szerint számíttatnak, nem alázták meg magukat annyira, hogy francziákká, németekké, olaszokká (Tegyük hozzá: s magyarokká. –Szerk.) legyenek. Izrael fiai maradtak ők, s ez a tény egy problémává lett; egy oly nép ez, a mely mindig készen van, az egyesek, a kormányok gonosz ösztöneit kizsákmányolni, azokéit, a kik engedelmeskednek, s azokéit, a kik parancsolnak. A törvényhozók, a kik nem hisznek a psychologikus tényekben, a melyeket számba venniök kell, a kik maguk az evangéliumban sem hisznek jobban mint a pentateuchban, azt gondolták, hogy az európai állam polgárává lett zsidó megszűnik a középkori uzsorás, a családfiaknak pestise, az ellenséges tábor kéme, a népnek magát folyton teleszított vampyrja, a minden kereskedelmi ág monopolizátora, a háborúknak láthatatlan rugója s bírja a békében lenni.

A zsidó nem szűnt meg a pénzt monopolizálni; sőt odáig ment, hogy valamely országot a veszély pillanatában megfojthat azzal, hogy a pénzeszacskó zsinórját előre megfontolt szándékkal össze- vagy szélylyelhúzhatja, mint Pandora szelenczjét, A hajdani kisipart, a kiskereskedelmet, a nagykereskedéssel, a bankiparral váltotta fel, a melyeknek korlátlan urává megdöbbsentő gyorsasággal lett. A zsidó kérkedik mind e modern szabadsággal, hogy a keresztény igazságokat megtámadja; hatalmába kerítette a sajtót, hogy annál előbb sikerüljön neki a társadalom alapjait aláásni. Szintúgy mint Golgotha Istenét gyűlöli, gyűlöli ama társadalom hatalmát, előkelőségét és szépségét, a mely őt imádja. Ő tehát született ellensége mindannak, a mi ezen társadalom fennállását, jólétét, virágzását s dicsőségét képezi. Azon ürügy alatt, hogy valamennyi titkos szövetségben keresztényekre talál, kiválólag azon bandákhoz tartozik, melyek a fenálló rend aláásásán dolgoznak, legyen ez bármely uralom alatt, föltéve, hogy ők a létezőnek felforgatására közreműködnek: először a trón, azután az oltár, vagy pedig először a vallás, azután a politika törvényeinek felforgatására. Jól esik neki látnia, hogy mindaz, a mi jó és szép van a keresztény civilizációban, az ingatagság örvényébe, a forradalom mélységébe rántatik. A zsidóknak nincs semmi veszteni valójuk, még akkor sem, ha tőlük egy pár milliót elrabolnának, s néhány palotájukat felgyújtának is. Jókedvűen mosolyognának a lángok által felemésztett Paris látásán, habár emellett a Laffitte-utcza is megsemmisítenék. A petróleum előttük olyan illatos lenne mint a nárdes, a dynamit recsegése nekik pompás zenének tetszenék. Kibabolhatja el tőlük az ő Thorájukat és Talmudjukat? Nincsenek-e ők ahhoz szokva, hogy mindenükből kifosztassanak, hogy aztán mindent újra meghódítsanak, kincseket és hatalmat?

Ők azok, kik a társadalom minden megrázkódtatása mögött elbújva vannak, valamint folyton minden erkölcsi epidémiának alapját képezik. Itt ők egyszerűen összeesküvőkkel lesznek az erősebbek ellen, ezek vágyainak hódolva, bűneiket elősegítve, romlásukat előkészítve. Amott ők szabadelvűek, ismét odább republikánusok, még tovább radikálisok, sociálisták, communisták. Nem mintha ők saját személyükben küzdenének, hanem erre csak az eszközöket adják. Megszerzik a háború nervusát, olajat öntenek a tűzre, tinta alakjában. Ők írják és fizetik ama hadi gépeket, ama modern katapultákat, a melyek a hit és az evangéliumi morál citadelláit szétrombolják. Jól tudják ők, hogy az erkölcstelenség választóvize ezen legerősebb adagainak, úgy mint a tökéletes értelmi demoralizáció halálhozó enervációjának semmiféle társadalom sem állhat ellent.

Semmi kétség: minekutánna ők sokáig védelmezték magukat, most maguk támadnak! Ez a dolog természetében és a rendeltetésnek szükségszerűségében fekszik. Ha ők a keresztényeknek semmi rosszat nem tennének, érdekükben állana a keresztényeknek őket hazájukba visszaszállítani? Minekutánna azonban a dolog természetében fekszik, hogy nekik rosszat kell tenniük azon országnak, a mely lakhelyet adott nekik, az ismét a rendeltetés szükségszerűségében fekszik, mikép a keresztények a végből, hogy magukat ezen bajtól megmentsék, iparkodjanak nekik egy hazát adni. És minekutánna ők semmi áron nem fogadnának el más hazát mint a magukét, azért nagyon ajánlatos dolog, hogy nekik az ő Palaestinajukat, az ő Jeruzsálemjukat, az ő templomukat visszaadják! Hogy ezt önmaguk tegyék, azt tiltja nekik az ő hitük: tegyék meg hát a keresztények azt, a mit isten népe önmaga erejéből nem tehet meg. Mivel a dolgok természetével ellenkezik, hogy egy nép, élődsi állat módjára más nép rovására éljen, annak belei redői közé fészkelje magát, azért a végzet azt akarja, hogy a keresztények ezt az idegen fajt kebelükről letépjék, a melyet ők szétmarczangolnak, hogy őket valódi országukba visszavigyék, saját kezeikkel, a melyek tán még egyszer pirosak lehetnek amazok véréből.

Palaeztina tehát semlegesnek jelentendő ki, s a nagyhatalmak oltalma alá helyezendő, amelyeknek lobogói a szent-síron lengjenek, a hol, valamint minden többi, a hagyomány által megszentelt helyeken is, keresztény katonák álljanak őrt. A keresztények ezt nem utasíthatják el maguktól, mert saját önfentartásukról van szó. Ha a zsidók vonakodnának, akkor erő szakkal kell őket oda szállítani, szükség esetében pedig határáig hajtani őket.

A pillanat nincs mesze, a melyben valamennyi keresztény nemzet, a melyekkel a zsidó ma együtt lakik, felismerendi, hogy rájuk nézve az egészség vagy az örökös betegség, a társadalmi béke vagy a folytonos senyvedés kérdésévé, az élet és halál kérdésévé vált, a zsidókat maguknál megtúrni vagy pedig elkergetni.

Azt mondhatná valaki, hogy a zsidóknak még hátra maradna, Ázsiának, Afrikának, Ausztráliának eddig még pogány maradt területre menekülniök. Ez annyit tenne mint a dolgot csak huzni-halasztani, mert, mivel a zsidóknak nincsen hatalmuk a keresztény civilizáció előtt oda behatolniok, csak annak kíséretében juthatnának oda. Akkor pedig ezek a zsidókat hamarosan a gyarmatokban is leráznák a nyakukról szintúgy, mint az anyaországban lerázták

őket. Ez tehát csak az idő pusztá kérdése, előbb-utóbb karddal a kézben kényszeríteni fogják őket? bájukat birtokba venni. A gyengék közöttük, oltáraink előtt meg fognak hajolni, s megtagadják zsidóságukat, hogy nálunk maradhassanak: az igazhivők pedig az Ígéret földére fognak szaladni, s ha ott lábukat megvetették, azt hiszik majd hogy csoda történt velük. De hát ez nem lesz csoda, egy valódi csoda! Egy népet látni, a mely számkivetettségének két évezrede után mind az öt világrészben életképes maradt, a mely öt (Hét-nyolcz. – Szerk.) millió embert számlál, a kiknek most alkalom nyújtatik ígért országukat ismét birtokba venni, azon országukat, a melyből őket egyik leányuknak, a szép. Berenicának tüzes szeretője kiűzte, azon Berenicának, a ki harmincz évvel Krisztus halála után született, neje volt a Heródes család egyik tagjának, a mely névhez a jászolnak és Krisztus keresztjének emléke tapad!

S aztán? – fogják a mystikusok kérdezni. Hát minden napnak elég a maga teendője. Palaestina visszaadása azok részére, a kiké, szintűgy az okosság mint az igazságosság ténye. Palaestina a zsidók é*), szintűgy mint Olaszország az olaszoké, Lengyelország a lengyel nemzeté, Franciaország a francziáké, Angii a az angoloké. Csak igazságos dolog tehát, hogy az izraeliták országukat ismét elfoglalják mint az olaszok a magukét; kétszeresen igazságos, ha a zsidók jelenléte az európai nemzetek között ezekre nézve számos bajoknak és fenyegető veszélyeknek az oka. Minek hát azt kérdezni, mi lesz azután? Váljon felépítik-e ismét Salamon templomát? A jövő Isten kezében van.

De az igazságosság az emberek dolga. Minekutánna a zsidók a távoli Palaestinát saját erejükből nem tudják visszahódítani, szintűgy mint az olaszok se lettek volna képesek az általuk lakott Olaszországot visszahódítani, mert amazok nem merik fegyvereiket: pénzüket arra fordítani, szintűgy mint emezek hiába használták volna föl kincseiket és hadseregeiket, – azért a népek biztonsága és a nemzetközi igazságszolgáltatás megkívánják, hogy az európai hatalmak a zsidókat a Palaestinába való visszatérésre kényszerítsék, mert az az ő hazájuk; s mert, ha ők egyszer ott lesznek – a nélkül hogy maguk valamit tettek volna, a mit hiszen valásuk tilt nekik, – a többi országokat végre jelenlétüktől megszabadítják, a nélkül, hogy azon tilalmakat, a melyek rabbinusaik magyarázatain alapulnak, megsértették volna.

*) Ugyanezen eszmemenetre nézve e füzetek szerkesztőjének 1878. évi június 24-én a képviselőházban tartott u. n. „palaestinaí” beszédét. – Szerk.

Az országgyűlési függetlenségi párt és a zsidókérdés*)

Méltó feltűnést keltett országszerte az a sajnos körülmény, hogy a magát kiválólag nemzeti pártnak tekinteni szerető függetlenségi párt mindjárt az új országgyűlés elején a zsidódédelgetéssel kezdte akcióját. Bennünket szerény vidéki választókat felette meglepett ez az észszerűtlen eljárás, mert tudjuk, hogy nagy munkánkban, melynek eredménye az, hogy pártunk majd százra szaporodott, ép a zsidók részéről kellett a legnagyobb, legmakacsabb ellenállásra találnunk.

Mire való volt tehát az, hogy a függetlenségi párt mint ilyen, a zsidókhoz szegődött, amit Szalay Imre és Polonyi képviselő urak fellépésökkel bebizonyítottak.

A magyar nemzeti aspirációk színe java, függetlenség és népboldogság van kötve hitünk szerint ez eszmékhez, és ezt ellenfeleink sem vonják kétségbe; de tarthatatlan lesz elvi álláspontunk, ha az igazi magyar érdekeket alárendeljük holmi taktikai fogásoknak, ha a helyett, hogy a magyar nép tisztességes elemeire apellálnánk, oda csúszunk-mászunk a zsidóhoz, ehhez az önös fajhoz, mely soha hazafi nem volt, melyről a világtörténet egy sorral sem írja, hogy mint faj valaha valamely népnek javát mozdította volna elő.

A múlt választások ad oculos demonstrálták, mint Szalay Imre úr mondta, „izraelita polgártársainknak,” correct szélsőbali voltát. (?) Hány helyen köszönhette a párt ez uraknak a győzelmet, arról lehetne csak sokat beszélni. Biharban mily szépen viselték magukat, meg Aradon, vagy Somogyban, hol a „központi balpárti végrehajtó bizottság tagjai” – a zsidók – úgy szavaztak az ellenpárt jelöltjére mint a köles. Sőt ép Szalay Imre úr kerületében a 27 voksnyi különbséget csak ők szereztek, mert ha a kormánypárti jeleltre a százon felül levő zsidók le nem szavaznak, nem kellett volna a zsidóbarát képviselő úrnak oly alapos drukkon keresztül menni, mint a milyenben a választásokon volt.

Kár urak a zsidókra csak egy árva szót is vesztegetni, ha ugyan arról van szó, hogy őket ellenzéki irányynak nyerjék meg. Nem lehetne azokat elcsalni a hatalomtól soha, hisz akkor vége lenne a sok liferálásnak, vállalkozásnak és egyéb ily jeles eszközöknek, melylyel a zsidók foglalkoznak.

*) Vesszük és adjuk e cikket úgy a mint kaptuk. Lapunk nem pártlap. Itt mindenki felszólalhat, ki a zsidókérdésben velünk tart. A cikk, megjegyezzük, egy oly tagjától származik a függetlenségi pártnak, ki, ha nem is képviselő, (kívánjuk azonban hogy nemsokára az legyen,) de összekötetései folytán a párthoz szabadon beszélhet. – Szerk.

Önöknek a néphez kell fordulni, mely nyög a zsidójárom alatt, melynek a zsidó megfaragta a koldusbotot, s hogy útnak is indítsa vele őt a nagyvilágnak, ahhoz csak az önök segítségére van szükség.

A mily mérvben fog a függetlenségi párt a magyar nép helyett más elemekre támaszkodni, akként veszti el az igazi talajt lába alól, melyet aztán vissza nem szerezhet. Életkérdéssé válhatik e kérdés a pártnál, ha nincs elég ereje felismerni a helyes antisemitikus irányt, s ha nem iparkodik a népet megszabadítani a vérszívó zsidóktól.

És ha felveti e kérdést, akkor könnyen tehet többségre szert, mert a nép többsége antisemita, annak csak intés, vezér kell, és kész a legradikálisabb megoldására a zsidókérdésnek. Akkor beszélhetnek a corruptió ellen, ha a minden erkölcsi és anyagi corruptió élesztő kovászát a zsidót bátran meg merik támadni, de akkor a párt embereinek őrizkedniük kellene, taktikai kérdésért odadobni a haza s a nép érdekeit. Neveket ma még nem nevezünk, de tudunk tényeket és eseteket.

Ám kérdezzék meg a t. taktikázó urak választóit, akár a leg-rajongóbb idealistát is, és megfogják hallani, őszintén, hogy a zsidókérdés felkarolásával mily hasznot és örömet tesznek a mi derék, becsületes népünknek.

Recrudescunt antiqua Hungariae vulnera. AII. András izmaelitái elszaporodtak újra. Meg kell tisztítani Magyarországot a zsidóktól és zsidó-barátoktól.

Mi a magyar nép nevében tiltakozunk az ellen, hogy a függetlenségi párt emberei továbbra is ily eljárást kövessenek.

Egy függetlenségi választó.

Állami felügyelet.

„Kik a mi felebarátaink?

Minden emberek, minden különbség nélkül, bármely nemzetből vagy vallásból valók legyenek is azok.

Mivel tartozunk felebarátaink iránt?

Szeretettel; melynél fogva úgy kell szeretnünk felebarátinkat mint önmagunkat.”

Ím, ilyen tudományra taníttatnak a keresztyén gyermekek az iskolákban, de ilyenre vezéreltetnek a felnőttek is a keresztyén templomokban, – fel kell tennünk – mindenütt, valahol csak keresztyének laknak.

Mit látunk mégis? Azt, hogy a keresztyének, vallásuknak e sarkalatos igazsága ellenére, ellenszenvvel viseltetnek a zsidók iránt; sok helyen olyan ellenszenvvel, hogy nyilvános üldözésben mutatja az ki magát.

Mi ennek az oka?

Megvan az emberi természetben, hogy szájalomra indul a sors csapásai által sújtott iránt, s ím azon nemzet iránt, melynek élethajóját a sors sziklához csapta, s annak szétzúzott darabjait különböző partokra kihányta, úgy látszik, nem igen van meg a szájalom érzete a keresztyének szívében.

A keresztyénségnek bölcsője a zsidó nemzet egykori hazája volt, és a keresztyén egyház alapítója nagyobb részt Mózes törvényén és a próféták írásain alapította egyházát; és midőn a legvadabb kebelben is létezik legalább egy gyenge húrja a kegyelet érzetének a szülőföld iránt: honnan van, hogy a mívelt keresztyénségből jobb részint kihalt ez azon nemzet iránt, melyből, mint vallási társulat, származását vette, és a mely egykor – legalább közvetve néki is – a Mózeseket és prófétákat és azon Dávidokat és Salamonokat adta, kiknek örökbecsű műveiben ma is épülését s gyönyörűségét találja a keresztyén...?

Honnét van ez a szívbeli elhidegedés?

A nemzetiségi ösztön teszi-e ezt a más nemzetiségű zsidó iránt? Úgyde látjuk, hogy bármely más népek, melyek nyelvükre és származásukra különböznek, szépen megvannak egymás mellett, s nincs oly nép, még a legrondábbat sem véve ki, mely ellen oly nagy mértékű ellenszenv nyilatkoznék, mint azon nép iránt, melyről azt mondták, hogy az „Istennek választott népe.”

Vagy talán vallási túlbuzgóság az a kútfő, melyből e keserű folyamat származik?

Voltak ugyan idők, midőn a keresztyénség egyháza határait terjeszteni akarván, a térítés amaz egyedül megengedhető eszközeit, a tanítást és jó példaadást félre téve erőszakhoz nyúlt, s ha ekkor a zsidók üldöztek: feltehetni, hogy egyéb okok mellett a vallási rajongás is munkás volt az üldözésben. Úgyde ezek az idők, hála érte Istennek! régen elmúltak, annyira elmúltak, hogy a másik szélsőségbe esett jelen nemzedék majd alig hiheti el, hogy olyan idők is lehettek. Most tehát a jelenkorban, midőn jó nagy része a keresztyénségnek inkább maga is kezdi odahagyni egyházát, nemhogy még másokat akarna abba erőszakolni, – most – vallási türelmetlenségről beszélni, legalább is tájékozatlan felfogásra mutat.

Miben keresendő hát ama gyűlölködésnek oka, mely a zsidó nép iránt nyilatkozik, és a melyet minden jóérzésű embernek csak

Legnagyobb részt magának a zsidó népnek jellemében és e jelleméből folyó társadalmi magaviseletében.

Mert, ha csak egy országban s egy nemzet részéről nyilatkoznék amaz ellenszenv, még ekkor gyanakodni lehetne, hogy talán csak amaz „egy nemzetben” van a bajnak oka; de midőn általános az ellenszenv s egyszer vágy másszor mindenütt felüti az fejét: már ekkor nehéz, a legjobb akarat mellett is, megállható mentő okot hozni fel a zsidó nép védelmére.

Mivel pedig – legalább általánosságban – elmondhatjuk, hogy az ember sem jönnek sem rosznak nem születik, hanem a nevelés teszi olyanná, – és ha a nevelés átalakító hatalmáról még azt is elismerjük, hogy valamely népnek több nemzedékeken keresztül követett bizonyos irányú neveltetése, bizonyos faji sajátóságot kölcsönöz annak: a zsidó nép társadalmi magaviseletéről, épen úgy, mint az okozatról az okra, a gyümölcsről annak fájára, következtetnünk lehet, hogy hosszú időközön keresztül ugyan, de csakugyan a nevelés által öltötte fel azt a sajátos jellemet, melylyel bír.

Fölösleges volna e jellemnek egyes vonásait előszámlálni. Eléggé ismerve vannak azok. Csak a kiválóbbat – az érdekhatászt – a t o t említem meg. Ezt már, úgy hiszem, ők maguk is elismerik magukról.

Nézzük most már, hogy milyen utasítással lehetnek ők e tekintetben, vallásos törvényeik által ellátva?

Azt az egyet dicséretükre mondhatjuk el, hogy ők vallástörvényeiket legnagyobb részben megtartják. Ünnepeiken templomba járnak, böjtölnek, imádkoznak, és a munkától annyira visszatartják magukat, – hogy legalább faluhelyeken, – még égő mécsesöket is mással oltatják el. Hogy ezt miért cselekszik? azt talán ők maguk sem tudnák: megmondani, csakhogy teszik: mivel törvényük úgy parancsolja. De nézzük már, hogy ők – a törvénynek pontos végrehajtói – mint viselik magukat a másokkai viszonyaikban? Úgy-e hogy a csalásoknak ezer meg ezer mesterfogásait engedek meg maguknak, csakhogy önérdüküket elébb vigyék? Most már nem azt kell ebből következtetnünk, hogy az ő vallási törvényük nem is tiltja meg e csalásokat, mert ha megtiltaná: akkor ők, a törvény megtartói, csak megtartanák ezt is úgy, mint például azt, hogy szombatnapon kocsira ne üljenek.

Szokták mondani, hogy az élet „harcznak mezeje.” Igaz ez azért is, mert az érdekek örökös harcban, összeütközésben vannak egymással.

Most már, ha a szó szoros értelmében vett hadjáratot vesszük fel hasonlatosságul, és ha feltesszük, hogy egyik hadfolytató félnek ezt adnák ki szabályul: „Ellenfeledet semmiképen meg ne rontsd! sőt a mennyire csak tehetségedben van, annak jólétét előmozdítsd! Ha éhezik a te ellenfeled: adj ennie; ha szomjazik: adj innia! mert ha különben cselekszel amaz örök dicsőségben részed nem leszen!” A másik félnek pedig ellenkező parancsolatul azt adnák ki: Ellenfeled megrontására, a mit csak tehetsz, mindent elkövess! Soha se azt nézzd, hogy előrehaladva annak mi kárt teszesz, hanem hogy magadnak mi hasznot tehetsz, így és másképen ne cselekedjél! mert különben Ábrahám kebelében részed nem leszen.”

Ugyan már – ilyen utasítások mellett, – melyiknek lehetne előre is oda Ígéрни a győzelmet?

Bizony az érdekek harcmezején csak épen az a viszony van meg Izrael kemény harcosai és a názáreti bölcs mindent. engedő, mindent megadó követői közt.

Nem egyenlő fegyverekkel küzdenek ők az érdekek mezején, s épen azért a végeredmény: egyik félnek a bukása. Hiába a szűk kebelével oda dobált gúnyos szemrehányás a bukó félre, hogy „legyen esze s ne hagyja magát megcsalni!”

Nem mindig az ész hiánya okozza annak bukását: de több esetben a jó szívnek ama czimere: a jóhízeműség mások becsületessége iránt, a melyben ő neveltetett.

Nem azt mondom ezzel, hogy itt és ott nincsenek kivételek. Igenis vannak! És épen ez az, a mire legtöbb zsidóvédők hivatkozni szoktak, hogy t. i. „a zsidók közt is vannak jók s a keresztyének közt is vannak roszak. Tökéletes igaz! Csakhogy ha a mérlegelésben a számarányt is felvesszük, és egyik úgy mint másik félén a működés eredményét is tekintjük, különbséget még is találhatunk.

És ez a különbség meg is lesz mindaddig, míg csak az egyiket vallása arra tanítja: áldozza la mások jóléteért! A másikat pedig: áldozd fel a mások jólétét a magadéért! Hanyatlani, pusztulni kell az egyiknek! És a ki hanyatlik, a ki pusztul: abból a keserűség érzete s a gyűlölség pusztítója iránt, soha ki nem alhatik.

De hát az-e a társas életnek a czélja, hogy létezzenek a társadalomban olyan viszonyok, melyek a polgárokat nemcsak hogy örökös súrlódásban, ellenségeskedésben tartják, de sőt, amelyeknél fogva egyik fél a másiknak áldozatul esik?

Elég jelenségek mutatják, hogy e társadalmi miseriák nálunk is feltalálhatók.

E füzetekben elég világosan ki lett mutatva, hogy a zsidók vallásos könyvének iránya a keresztyén erkölcstan irányával homlok-egyenest ellenkezik. Hogy pedig ez nem légből kapott állítás: igazolja maga az a gyakorlati cselekvés-mód, mely a zsidókat a keresztyénekkeli viszonyaikban vezérli, és a mely cselekvés-mód ez utóbbiaknak ingerültségét hívja fel maguk iránt.

Illő és szükséges volna hát, már csak a közbéke érdekéből is, hogy a polgári felsőség a zsidóknak vallásos tan-könyveiket vizsgáltná meg, és azokból, ha vannak – aminthogy a körülmények azt mutatják hogy vannak, – a társadalom-ellenes tanokat töröltetné. – Ha az állami felügyeletet, az úgynevezett superinspectiót gyakorolja a polgári felsőség a keresztyén felekezetek irányában, épen annyi joggal és kötelességgel kellene azt tennie a zsidók irányában is. Ezt kívánná a társadalom békessége és jóléte, de ezt hozná magával a zsidó népnek is jól felfogott érdeke.

Igar.

Kovács János.

A zsidók a budapesti piacon,

– Nyílt levél a szerkesztőhöz. –

Tisztelt szerkesztő úr! – Már régóta csudálkozom azon, hogy míg a „12 röpirat” mindenik száma az ország minden vidékéről jelentést tesz a zsidók csalásairól és gázságairól, addig arról, a mi a fővárosban e tekintetben történik, egy szót sem mondanak. Pedig: „Warum in die Ferne schweifen, die –Niederträchtigkeit ist doch so nahe!”

Ennek bebizonyítására bátorkodom t. szerkesztő úrnak beküldeni Bakonyi Miksa, gőzmalmi igazgató úrnak, egy zsidónak a zsidókról tett nyilatkozatait, melyek a közlélmzési bizottság gyorsírászati feljegyzései szerint következőképen hangzanak:

Kérdés: Hanyatlott-e utóbbi időben a gabona-vásár és ha igen, miért?

Bakonyi: Igenis hanyatlás van, részint a beállt más közlekedési viszonyok folytán, részint a rossz eljárás miatt, mivel az eladó a piacon a vevő által szenvedett károsításért nem kap semmi oltalmat, így például: a vevő a piacon megnézte a búzát s ki-alkudván az árt, bevitetta a raktárba. A megmázsálás után azt mondta az eladónak, hogy nincs meg a kellő súlya, de azért kiürít-

tette a zsákokat; főhibának mondván, hogy nem oly szép a búza, mint felületén volt előszöri megtekintése után, miért is nem fizette ki neki a megalkudott árt; az illető eladó e kénszer folytán majd fele áron adta el búzáját; ha még panaszkodott, kidobással fenyegették.

Továbbá – Kérdés: Szoktak-e az eladásnál visszaélések előfordulni? Ki intézi el az ezek miatti panaszokat és vitás kérdésekben ki bíraskodik?

Bakonyi: Visszaélések előfordulnak. A parasztot, miután megcsalták, még meg is verik s ki is dobják; s ha a bíróság elé kerül a dolog, akkor a józsefvárosi bíróság szokta ezt elintézni; minthogy azonban az illető paraszt embernek sokáig kell várnia, haza megy s az ügye eldöntetlen marad. *)

Ez alkalommal tehát türelmetlenségről, butaságról, roszakaratról, középkori nézetekről stb., a mit a zsidók panaszképen felhoznak, a helyett hogy a tényeket meghazudtolni mernék, nem lehet szó, mert, mint mondtam, ezen vádak egy zsidótól erednek.

A zsidóságnak azon faja állítatik itt pellengérré, mely főoka annak, hogy az antisemitismus hazánkban is annyira lábra kapott. Minden szomszéd ország szabadulni igyekszik tőle, s most ezek tömegesen hazánkba vándorolnak, kiknek gyalázatos működését megtámadni és gátolni a jobbérzelmű zsidóságnak saját érdekében volna.

Ha a zsidó értelmiségre, nagy vagyonra vagy kiválóbb állomásra szert tesz, ezt gáncsolni akarni, valóban esztelenség volna; de a hol ravaszul combinált összejátszások, csalások, erőszakolások és gazságok által, – kivált a szegényebb s kevésbé értelmes és oltalom nélküli népet megtámadják és tönkre teszik, – ott minden polgárnak, tehát a jobbérzelmű zsidó polgárnak is kötelessége, ezen legveszedelmesebb rablók ellen fellépni és minden törvényes eszközt megragadni, hogy e gyalázatos működésük legalább is a lehető legkisebb mértékre szoríttassék.

Ha a zsidók nem volnának oly túlságosan szenvedélyesek, valahányszor ellenük bármily igazságos, tények által indokolt szemrehányás hozatik fel, megértenék, miszerint arra gorombasággal, szemtelenséggel s megfélemlítéssel felelni nem helyes, és hogy az által a zsidókérdést a napirendről többé leszorítani nem fogják, hanem inkább egy „Alliance chrétienne”-t fognak előidézni.

Budapest, 1881. November.

Fuchs Gusztáv,

főv. képviselő.

*) Tudvalevő dolog, hogy a búzakereskedés Budapesten kivétel nélkül zsidókézbenvan.

A részletjegy- (Ratenbrief-) szédelgés.

A zsidó minden körben és viszony közt tért talál, embertársait lehetőleg kizsákmányolni s magának a polgári nyereséget messze túlhaladó hasznot szerezni mások rovására.

Nem akarok a zsidó ügynökök azon seregéről beszélni, a kik az embereket a börzejátékra biztatgatják s mindig egész hihetetlen módon károsítják, – az emberek hiszékenysége s kórságuk: sok munka nélkül, mint a zsidó, sok pénzt keresni, részben mentségére szolgál az ügynököknek. De az embereket reális üzlet czégre alatt megkárosítani, ez oly tárgy, a melyről beszélni kell.

Néhány év óta zsidó ügynökök házalnak a városban s falun, és részletjegyeket (Ratenbriefe) kínálnak sorsjegyekre s más érték-papírokra. Az embereknek eldicsérik azt a roppant előnyt, a melyet ők egy Ratenbrief elfogadásával nyernek, mivel ők már az első részletfizetéssel, melyet a zsidó természetesen zsebre vág, igényt nyernek egy sorsjegyre, s önmagától értetődőleg a főnyereményre is, s a havi ráták további fizetése útján, nagyon érezhető fizetések nélkül, egy sorsjegy vagy valamely állampapír birtokába juthatnak. De csak számítsuk ki, mibe kerül egy ilyen sorsjegy, s mit takarított meg a zsidó áldozatja, a kit ügynöke rászedett!

Elő fogok adni egy ilyen számvetést: Bécsben egy úgynevezett bankház. H-m testvérek, áll fen, a mely részletjegyeket osztrák arany-rente-re hordoztat körül ügynökök által. 34, negyven forintos ráta fejében kap az ember egy 1000 fjt névértékű 4 százalékos aranyjárdékot. Az aranyjárdék kerül tehát 1360 fjtba, árfolyama pedig, ha ugyanezen a magasságon megmarad, 940 fjt.

Tegyük fel tehát, hogy a bankház megvesz a részletjegy kiadásakor, és nem csak a részletjegy birtokosok már befizetett pénzén, egy-egy aranyjárdékot, s továbbá tegyük fel, hogy ez a bankház a 34 rátát megkapja: úgy a bankház nyeresége 34 hónap multával tisztán 420 fjt. Ennek a tisztességes bankháznak tehát a 940 fjt évi 148 fjt 50 krral kamatozik, vagyis 16%-kal, mond tizenhat százalékkal. Ha a részletjegygyel rászedett pénztakarító havonként a 40 fjtnyi rátát takarékpénztárba tette volna, s magának, amint 940 fjtja együtt van, a mi legkésőbb 20 hónap alatt az eset, mert a takarékpénztári betét kamatozik, – egy aranyjárdékot vásárol: úgy szinte lenne egy aranyjárdéka 940 forintért már 20 hónap alatt, és nem csak 34 hónap múlva, s nem kell a spekulánsnak még 420 fjtot fizetnie, majdnem egy további aranyjárdék felének az árát.

Szembeötlőbb példa arra, mikép szivattyúztatnak ki azok az emberek, a kiknek takarékosági érzékére speculálnak, – tán nincs is.

Valamennyi ráta befizetésének esetén, egy ily részletjegy szerencsés birtokosa legalább megkapja állampapírját.

Még szembeötlőbb azonban a részletjegy-kibocsátók részéről üzött szivattyúzás akkor, ha a részletjegy-birtokos, legyen az bármely körülmények miatt, a rátafizetéseknek nem tud megfelelni.

Az ilyen részletjegyeken az áll, hogy, ha a ráták egy bizonyos idő alatt nem fizettetnek, a bankház jogosítva van, minden bírósági közbenjárás nélkül az államkötelezvényt vagy sorsjegyet eladni, s a részletjegy-birtokosnak csak a kötelezettségeit meghaladó árfölösleghez van joga. Önmagától értetődik, hogy ilyen árfölösleg esete sohasem forog fen; mert az árfolyamok sohasem emelkedhetnek azon magasságon túl, a mely az államkötelezvény vagy sorsjegy a ráták által szabályozott vételárának megfelel.

A ki tehát 207 negyven forintos rátát fizetett, és a 21-ik rátát nem tudja megfizetni, annak kilátása van arra, hogy neki a bankház a következő számlát csinálja:

Egy, mondjuk, aranyjáradék eladása árából befolyt	940 ft.
a befizetett ráták 20 hónap alatt tesznek	800 ft.
	összesen 1740 ft

Ebből levonva a bankháznak a részletjegy szerinti követelését	1360 ft.
	marad 380 ft.

A részletjegy-birtokos tehát még nem is egészen két év múlva, a 800 frtnyi ráta-fizetésekkel a zsidó bankházat 420 frtnyi nyereségre segítette, s ő maga, befizetett 800 frtja helyett kap vissza 20 hónap múlva 380 frtot, aranyjáradéknak pedig se híre se hamva!

Óvakodjék tehát mindenki oly módon takarékoskodni, hogy részletjegyeket vesz állampapírokra, melyeket a zsidó a közönségnek mézédés szavakkal, vizenyős ígérekkel vagy pláne azon eseten élczczel ajánl, hogy ő, a ki áldozatát rábeszélési mesterfogásokkal nem bírja rávenni, hogy egy ilyen részletjegyet vegyen, távozásakor a részletjegyet a földre ejti le, vagy pedig, ha egy sorsjegy leendő megszerzéséről van szó, a különös véletlent magyarázgatja, hogy t. i. a földreeséssel a sorsjegy arra van szánva, hogy a házban maradjon, s hogy az minden bizonynyal szerencsét fog hozni.

Az ilyen részletjegyek által a kis tőkebirtokos reálisnak látszó módon szivattyúztatik ki, s az ilyen spekulációkkal legjobb ha az ember úgy bánik el, hogy a zsidó ügynöknek ajtót mutat, s az általa esetleg a földre ejtett Ratenbrief-et utánna rúgja.

„Oesterr. Volksfreund.”

A zsidó harctérről.

– Havi szemle. –

(Stöcker Adolf és Treitschke Henrik német birodalmi gyűlési képviselőkké választása. – Bismarck herczeg szilárd magatartása. – Élénk antisemita egyleti élet Berlinben. Henrid Ernő felolvasásai. – A drezdai antisemita reformegylet alapítási évfordulati ünnepélye. – Még egyszer báró Rothschild James. – Hírek Oroszországból. Sarah Bernhardt Odessában. – A palaestinaí ügy. Salamon temploma visszaállításának kérdése. – Alliance a n t i - israélite universelle. – Az általauos osztrák iparos gyűlés Bécsben. – Liszt Ferencz a mi sorainkban. – Istóczy Győzőnek a képviselőház december 3-ki ülésében, Polonyi Géza orsz. képviselő nyilatkozata alkalmából tartott beszéde. – Degré Alajos úr. – A liptómegeyi derék községi és körjegyzők.)

Múlt füzetünk zárta után értesültünk csak a megérkezett berlini hírlapokból, hogy Stöcker Adolf november 12-én, Minden városában és Siegen kerületben, birodalmi gyűlési képviselővé választott, az előbbi kerületben 2000, az utóbbiban pedig 1450 szótöbbséggel. E hírt novemberi füzetünkhöz csatolt külön mellékletben közölhattuk csak olvasóinkkal, de legalább ezen az úton a közönségnek mégis tudomására hoztuk ezt az eseményt, mi, havi közlöny. Mert napilapjaink, a melyek pedig a zsidó lapok után hasábokat szenteltek a Stöcker berlini bukása fölött írt közleményeknek, kétszeri fényes megválasztatását a szűkebb választásoknál tudomásul se vették. Azon nem csodálkozunk, hogy táviratot nem hoztak ez eseményről, mert hisz a berlini Wolf-féle zsidó távirati irodának gondja volt arra, hogy eltusolja a dolgot, de a berlini nem-zsidó lapokból mégis csak értesülhettek, s hogy ennek daczára egy árva betűt sem közöltek róla, ez is eléggé szomorúan jellemzi sajtóügyi viszonyainkat.

Úgyszinte megválasztatott Treitsche Henrik is a kreuznachi kerületben.

Így tehát lenne a német birodalmi gyűlésben három columnáris antisemita képviselő: Stöcker Adolf, Treitsche Henrik és Perrot Ferencz; nem is említve az eddig kisebb-nagyobb szerepet vitt antisemita conservativeket és a centrumbeli katolikus antisemita képviselők nagy számát. A stratégiai felvonulás tehát megtörtént volna meglehetősen szerencsével; várjuk már most a taktikai rendszabályokat.

Bismarck hgnek ugyancsak meggyült a baja a zsidókkal. Mindenféle fogást: édesgetést, fenyegetést felhasználtak ellene, hogy a zsidó táborba rántsák. De hiába; Bismarck hg ma is csak oly bizalmasan vált sürgönyöket az antisemita gyűlésekkel mint annakelőtte, s társadalmi reformterveihez, a melyek első sorban a zsidóság ellen vannak irányozva, ma is elismerésre méltó szívósággal ragaszkodik.

Az antisemita gyűlések Berlinben egyre tartanak. Majd minden nevezetesebb antisemita író s kitűnőség, egyebek közt Stöcker, Förster, Glagau,- Cremer, Wagner, Liebermann von Sonnenberg, Ruppel, Henrici, Dühning tartanak nagyszámú közönség előtt felolvasásokat, melyeknek főtárgya a szociális kérdés s első sorban a zsidókérdés. A keresztény-szociális pártnak már tulajdon helyisége is van. A Thália színházat ugyanis e párt sajátul megszerezte magának, s az egylet gyűlései rendszeresen itt tartatnak. Terünk nem engedi, hogy mind e gyűléseket s az azokon tartott beszédeket és felolvasásokat ismer-tessük, azért ezúttal csak Henrici Ernőnek, a ki egész sorozatát tartja az idén is a gyűléseknek, f. hó 2-án a Vilmos-utczai egyleti épü-letben a „zsidókérdésről” tartott népszerű tudományos előadását is-mertetjük itten bő kivonatban:

„A zsidókérdés – monda Henrici, – noha maguk a zsidók által nagyon tagadtatik, oly mélyreható s népünkre nézve oly rendkívül fon-tos kérdés, hogy annak nyilvános tárgyalása már régóta szükségesnek ismertetett el. Noha még most is középkori fanatizmusról, vallási hecz-czelésről, tolerantiáról sat beszélnek, mindamellett ezek frázisok, a melyek csak arra valók, hogy a dolgot homályba burkolják. A zsidók tár-sadalmi állása, ellenszenvük minden produktív munka iránt, a mások mun-kája gyümölcsével való schacherozás, túlsúlyuk a pénzpiaczon, a német concurrensok túlszárnyalása tisztátalan üzleti manipulációk által, kül-önösen pedig a börze és a részvény-szédelgés, mindezek mélyen érzett bajok. Ehhez járul a zsidók előnyére berendezett liberális törvényhozás. (Élénk helyeslés.) A mi a kérdés társadalmi oldalát illeti, szónok csak a zsidók által mintegy bérbe vett színházra, kávéházakra, jogászbálokra, s polgártársainknak az utcákon s a lakásokban ama kétes alakok által való terheltségére emlékeztet, a mely alakok bennünket bizalmas köz-léseikkel (ócska ruhák, ócska holmik?) üldöznek. Egyes zsidók szere-tetreméltóságával is úgy van az ember, mint a macska hizelkedésével. A puha lábak alatt ott vannak a macskakörmök, alávaló érzelemnek, a kizsákmányolási hajlamnak alakjában. (Bravó !)

De mindezek csak buborékok, melyek a víz felületén tűnnek elő. Menjünk csak a dolognak a fenekére és nézzük, honnét van az, hogy a zsidók nemzeti sajátosságai minden időben kellemetlenül éreztettek, s hogy mikép védelmezheti magát ellenökben az ember. Első sorban is azon nemes szemtelenségükre bukkanunk, hogy magukat a kiválasztott népnek állítják. Az nem lehet a kiválasztott nép, a mely magában a theokratia virágkorában valamennyi prófétáját ellökte magától és bál-ványimádást üzött. A monotheismussal már az egyptomiaknál, és indu-soknál, sőt tán még az eleusisi rejtvényekben a görögöknél is találko-zunk. Már a mózesi törvényhozás idejében, mint ina, az arany borjut imád-ták. Különös dolog, hogy a kiválasztott népnek oly nagy szüksége volt a sodomitaság ellen hozott, nálunk egészen fölösleges rettentő szigorú törvényekre. Bizonyítéka ez a kiválasztott nép „kiváló” kéj vágyának.

Hogy áll a dolog a zsidók „kiválasztott” tehetségeivel, azt látjuk a zsidó írókon (Heine, Börne s át.), művészekén (Meyerbeer, Mendelssohn,) a mely utóbbiak fölött Wagner Richárd úgy mint Liszt megsemmisítő

ítéleteket hoztak. Wagner, a „Nibelungen” mestere, rettenthetlen fellépéseért a zsidók által örültnek, az elégáns zongoraművész, zeneszerző* és abbé Liszt pedig középkori „pap”-nak nyilvánított.

A zsidók Egyiptomban az egyiptomi nyelvet, Kánaánban a héber nyelvet, a mely a phöniciai nyelvvel ugyanazonos, beszéltek, irataiknak egy része chaldaei nyelven van szerkesztve; ma pedig a civilizált világ valamennyi nyelvét beszélik, s a mi német nyelvünket a zsidóság nemzetközi anyanyelvévé akarták tenni. Ezért oly roszhírú a német a külföldön, nevezetesen Svédországban és Csehországban. A magyarok pedig már különbséget tesznek a német és németül beszélő zsidó között; a németheccz semmi egyéb mint zsidó-heccz.

Mindezen szempontokból látható, hogy a zsidókérdés faj kérdés.. Az egyiptomiaktól kiüzetve, a rómaiak által (1. Tacitust) gyűlöltetve, a középkorban mint egy sötét felhő lépve fel, kivételi törvényeket és védelmi rendszabályokat tettek szükségessé. Most újra ezen probléma megoldása előtt állunk: hogyan lehet elejét venni a zsidóság romboló befolyásának?

Egy kis szünet múlva Dr. Henrici újra szólni kezdett, hogy néhány javaslatot tegyen a zsidókérdés megoldására nézve, utalva Dühring s mások irataira. Szónok érinti itt e kérdés felületes megoldásának tervét a zsidók társadalmi elszigetelése, a zsidósajtó eltörlése sat. útján; mit használ azonban e betegség egyes kórtünetei ellen küzdeni, ha a baj gyökerénél nem támadatik meg? Államunk németek önkéntes társulata a mely ha akarja, vendégeket befogadhat; de megfelelő törvényhozás útján az idegen faj kizsákmányolási rendszere ellen védekezni kell; ez azonban nem a bel- hanem a külpolitika dolga. A külügyminister a zsidókkal a külpolitika elvei szerint járjon el. Erre nem szükség hadtesteket mozgósítani. Hova mennek aztán a zsidók, mondja Dühring, az az ő-doljuk.

Szónok indítványozza, hogy a zsidóknak egy darab föld jelöltsésk ki hazául, meg van azonban győződve, hogy ott saját kézi munkájuk mellett el fognának pusztulni, mint az indiánok a snapsz és civilizáció mellett elpusztulnak. E rendszabályok nemzetközi tárgyalások útján lennének eszközözendők, erőszak alkalmazása nélkül, a mely a mozgalomnak csak ártalmára van.

A fölött mindenki egyetért, hogy a zsidó a parlamentből, a bírói karból, az ifjúság neveléséből kizárandó; a küzdelem a szent nemzeti mozgalom mellett lankadatlanul tovább fog folytatatni. A nemzeti öntudat felébredt. Közös célunk egy szabad Németország, a mely szabad nemcsak a küllellenségektől, hanem mindenekelőtt szabad a zsidóktól is. (Roppant tetszés és éljenzés Henricire.)

*

De nemcsak a birodalmi fővárosban Berlinben, hanem a vidéki nagy városokban is ápolják egyleti úton továbbra is az antisemitikus mozgalmat. Ezen vidéki egyletek gyűlései közül ezúttal csak a drezdai német reformegyletnek november 28-án megtartott alapítási második évfordulati ünnepélyét említjük fel, a mely bennünket is közelebből érdekel. Az egyleti „elnökség t. i. úgy mint október hóban a berlini antisemita liga is tette, e füzetek szerkesztőjét is meg-

hívta az ünnepélyen való részvételre, ő azonban a megjelenésben akadályozva lévén, levélben üdvözölte a derék drezdai antisemitákat.

Az ünnepély lefolyását a drezdai „Deutsche Reform” következőleg írja le:

„Drezda, november 29. – Az itteni német reformegyletnek a választások miatt mintegy négy héttel későbbre halasztott második évfordulati alapítási ünnepélye tegnap Braun szállodájának termében nagy közönség jelenlétében fényesen tartatott meg. A kitűnő művészek által bőséges mértékben nyújtott zene-és énekelőadások a jelen voltak élénk tetszésével joggal jutalmaztattak meg. A Pinkert-Waldegg elnök által tartott ünnepi beszéd, Vilmos császárra és erélyes kancellárjára, Bismarck herczegre mondott „éljen”-nel végződött, melyet a hallgatóság ujongva ismételt háromszor. A gyülekezet egyhangú határozatára aztán a birodalmi kancellárhoz a következő hódolati távsürgöny küldetett:

Bismarck hg. birodalmi kancellárnak, Berlinben. – A reform egylet alapításának második évfordulati ünnepélyére, a Braunféle szálloda termében összegyűlt drezdai polgárok és lakosok Főmagasságra háromszoros lelkesült „éljen”-t kiáltanak, s kívánják, hogy a német birodalom megteremtőjének még sok, vas egészségű évet adjon a Gondviselés, hogy a nép javára a legmervadóbb állásban áldásdúsan működhessek.

Megbízásból: Pinkert.”

Az egyes előadások közben a külső barátok és elvtársak beérkezett távsürgönyei és levelei olvastattak fel, a melyek közül nevezetesen Stöcker birodalmi gyűlési képviselőnek Berlinből, és Istóczy Győző magyar országgyűlési képviselőnek Budapestről küldött levele nagy örömet keltett. Hasonlag a boroszlói testvéregylet verses üdvözlete, úgy a mühlhauseni testvéregyletnek és Dr. Henrici Ernőnek Berlinből küldött távirati szerencsekívánatai is élénk éljenzéssel fogadtattak; a bischofswerdai új reformegylet több tagját küldötte az ünnepélyen való részvételre sat. A jelen voltak éjfél után még sokáig együtt maradtak.

A fentebbi táviratra a birodalmi kancelláriából az egyleti elnökség a következő táviratot vette:

„Berlin, 1881. november 30. – T. Pinkert úrnak Drezdában. – Uraságnak f. hó 28-ról kelt táviratát vettem. Az abban kifejezett barátságos érzelmekért fogadja ön és fogadják az ottani reformegylet tagjai meleg köszönetemet. – Bismarck.”

*

Báró Rothschild James esetéről az „Oesterr. Volksfreund” újabbban a következőket írja:

„A párisi Rothschild James úr öngyilkosságának okai oly érdekes természetűek, hogy mi, mivel a zsidóság a fölött, úgy látszik, minden értesülés nélkül van, meg nem állhatjuk még egyszer visszatérni ez ügyre. Ezen pénzügyi affaireben csupán a keresztény és a zsidó töke között való harcról volt szó, a mely Parisban tört ki, Bontoux és Rothschild urak között.

Bontoux Jenő úr, az osztrák déli vaspálya egykori vezérigazgatója börzeharczban áll a legnagyobb zsidó pénzügyi csoportokkal, a melyeknek élén a Rothschild-ház áll. A ki Bontoux úr történetét ismeri, az

tudja, hogy itt tulajdonképen csak egy harcról van szó, melyben mester és tanítvány állanak szemben egymással.

Bontoux úr annak idején mint vagyontalan ember, a párisi Rothschildház protekciója által, vezérigazgatókép jött az osztrák déli vas-pálya-társulathoz. Igaztalanságot követne el az, ki azt mondaná, hogy ez az igen tehetséges férfiú saját szakmájában nem tett valódi hasznos szolgálatokat a nevezett vasúttársulatnak. Természetesen Bontoux urat e mellett nem lehet felelőssé tenni azon pénzügyi műveletekért, melyeket főazgatóságának ideje alatt a Rothschildházak a déli vasúttal véghez vittel?. A déli vasút vezérigazgatója e tekintetben akkor alig volt több, mint a végrehajtó közeg, neki azt kellett tennie, a mit neki a zsidó fináncz nagyságok megparancsoltak. Mifélek voltak a Rothschildházak pénzügyi műveletei a déli vasúttal, kiviláglik azon tényből, hogy ezen vasúttársulat részvényesei, a mely vasút egyik legélénkebb forgalmú közlekedési eszköznek tartatik, öt év óta egy krajczár kamatot sem kapnak. Úgy látszik azonban, hogy a Rothschild urak tanítványa nagyon felhasználta szerzett tapasztalatait. Bontoux úr, midőn a déli vasút vezérigazgatóságától erőszakkal eltávolított, egy látszólag egész kicsi bankintézet, a párisi „Société de l'Union Générale” élére állott, s onnét harcot indított meg korábbi tanítói ellen.

Nem tudjuk igaz-e. a mit a Fama beszél, hogy t. i. Bontoux úrnak a conservatívek Franciaországban roppant összegeket bocsátottak rendelkezésére. Mindamellett tény, hogy ezen új csillag a pénzügyi égen sok száz millió fölött rendelkezik. Ezt már azon alapítások is bizonyítják, a melyeket Ausztriában eszközölt. Kerek összegben 200 millió frankra tehető az az értékpapír-összeg, a melyet zálogba vett (lombardírozott.) Miután azonban nagy pénzügyi műveletekkel, államkölcsonök kötésével stb. is foglalkozott, csak természetes dolog volt, hogy a nagy financier-eknek, mindenekelőtt pedig a Rothschildházaknak először figyelmét, aztán pedig irigységét keltette föl. A pénzügyi emberek, az egymással való birkózásra, más eszközt mint a börzejátékot nem ismernek, s így természetes volt, hogy e téren szálltak szembe a parvenu-vel. A legutóbbi hónapok börzetudósításai telvék ama makacs küzdelmek leírásaival, a mely küzdelmek Bontoux és a párisi Rothschildház közt folytak. Hogy Bontoux-t hitelében károsítsák, s az általa világgá bocsátott értékeknek hitelét elvegyék, egy sereg párisi és londoni pénzügyi ember, Rothschilddal élükön, Bontoux-féle értékpapírok óriási összegét contremínirózták, vagyis in blanco eladták. Bontoux azonban a manoeuvre-en idején keresztül látott, s azon nagy pénzeszközökkel, a melyek rendelkezésére állottak, ezen értékpapírok legnagyobb részét kellő időben magához váltotta, úgy, hogy az ellenfelek, mikor végre az olcsón eladott papírokat szállítaniok kellett volna, semmi papírt nem találtak a piaczon, s azért bármily nagy összeget, a mit követeltek tőlük, fizetniök kellett. E mellett legrútábbul járt a párisi Rothschildház. A dráma vége ismeretes. A R o t h s c h i l d h á z n i m b u s a o d a v a n !

Oroszországi híreinket a következőkben állítjuk egybe: A pétervári rendőrség utasított valamennyi zsidót Pétervárról összeírni; a házbirtokosoknak pedig köteletségükké tétetett,

minden zsidó jövevényt a rendőrségnél bejelenteni. Orel városából pedig 400 zsidó, a kik nem voltak jogosítva ott állandóan lakni, kiutasítottatott.

A zsidó kivándorlásra nézve Brodyból november közepén jelentették, hogy a párisi és bécsi Alliance israélite, szemben az orosz-zsidó kivándorlók nagy tolongásával és szemben azon nehézségekkel, melyek a zordon évszakkal járnak, elhatározták a további szállításokat felfüggeszteni, s a nagyszámú menekülteket a legközelebbi tavasszal leendő szállításra előjegyezni.

Zavargások híre Kievből és Odessából hatolt csak el hozzánk; az előbbi városban a katona-újonczok november közepén a zsidóboltokba törtek, sokat elpusztítottak és kifosztottak, mielőtt a katonaság közbelépett volna. Odessában pedig, a múlt hó folytán Budapesten is vendégszerepelt Sarah Bernhardt zsidó színésznő ottani fellépte alkalmából voltak nagyobbmértvű zavargások. Az „isteni” Sára – mint zsidó lapjaink őt nevezték – e kravall miatt nem kis rémületbe esett.

A bécsi „Vaterland” a zsidó reclame-művésznőnek ez esete alkalmából a következő érdekes megjegyzést teszi:

„A champagne-it ivó művelt csöcselék evoe-kiáltásai között, Sarah Bernhardt, tüdőgümőkórból és prostitutióból összeköltött „Kameliás hölgyével végig járja Európát egyik végétől a másikig, s csak majdnem Azsia határán vet véget járdakövekkel a wutkit szerető barbár az undorító ezen diadalmenetének. Melyik az erkölcsösebb, az ízlésesebb? Hasonló történt Rómában is, midőn a pénzuzsorások az államot és a társadalmat uralták.”

A lapok hírei szerint a pétervári antisemita lapok is nagyon agitáltak Sarahleben ellen.

Ha még ezekhez a hírekhez hozzáadjuk ezt, hogy a november végén a czár ellen tervezett azon merényletben, hogy egy dynamittal és robbanó-anyagokkal telt léggömbből a császári palotát Gacsinában felgyújtani, s az ez által előidézendett zavarban a czárt elfogni akarták, – az összeesküvők közt ismét két zsidó volt; s hogy a karaitákat, a stundisták neve alatt augusztusi füzetünkben ismeretes kicsi zsidó felekezetet, a melynek csak pár ezer főre rugó, évről-évre fogyó s főleg a Krímben lakó tagjai a Talmudot elvetik, földműveléssel foglalkoznak s a becsületes emberek hírében állanak, mindezekért azonban a Talmud-zsidóság gyűlöletében részesülnek, az orosz kormány emancipálta: – ezekkel oroszországi híreinket a múlt négy hétről ki-merítettük. – A csikorgó hideg éjhajlatú birodalomban most a politika is befagyott.

A palaestinaí kérdésre vonatkozólag a brüsseli „Europe” című lap a múlt hó közepéről azt jelentette, hogy a török kormányhoz tekintélyes zsidótőkepenzesek folyamodást nyújtottak be földterületnek Palaestinában való megvétele iránt. E földterület ára állítólag 125 millió frankra rug, s a vállalat célja lenne, Palaestinában zsidó gyarmatokat alapítani. A nevezett pénzügyi csoport élén Cazalet áll.

A „PesterLloyd” pedig nov. 28-án a politikai rovatban ezt írja:

„Kevéssel ezelőtt külföldi lapokban híre járt annak, hogy a szultán, a habsburgi uralkodóház néhány tagjának felszólalása folytán azon nemeslelkű határozatot hozta, hogy Salamon templomát Jeruzsálemban visszaállítja, s e mellett zsidókhoz és keresztényekhez felszólítás intéz-tett, hogy Abdul Hamid szultánnak köszönetüket fejezzék ki.”

Ezt a hírt a „Pester Lloyd” aztán oda módosítja, hogy csak a régi Salamon-templom helyén álló Omár-mecsetnek jobb karba helyezéséről van szó, a melynek dezolát állapota koronaherczegünknek a tavasszal Jeruzsálemban léte alkalmával nagyon szemet szúrt. Pedig bizony kár! Egy török mecsettel több vagy kevesebb: az lényegtelen dolog; lényeges dolog lenne azonban, a zsidóknak régi szent helyöket visszaadni, a mely körül mint a méhraj csoportosulhatnának. Ezt azonban tán mégis megérjük majd.

*

Az „Oesterreichischer Volksfreund” november 26-ki száma egy eszmét pendít meg, a mely eszmét mi már 1875-ben tápláltunk, s ez: a párisi „Alliance israélite universelle” mintájára alakított „Alliance anti-israélite universelle” nemzetközi zsidóellenes szövetség. A nevezett lap cikkéből átvesszük a következő indokolást:

„Valóban nagy ideje, hogy földrészünk népcsaládja hozzáfogjon az apathia lerázásához és védelmi állás foglalásához; de ez, szemben a mesés pénzeszközökkel rendelkező s az egész földkerekségen pontosan a párisi „Alliance israélite universelle” utasításai szerint működő nagyhatalommal, csak részleges sikert ígér, ha az egyes államok valódi honfiai a mentési munkához államról államra hathatós érintkezés nélkül fognak. Mindenekelőtt tanulnunk kell az ellenségtől, a kit az egységes vezetés eddig legyőzhetlenné tett. A csak saját faját és semmiféle nemzetiséget nem ismerő zsidóságra nézve ugyan sokkal könnyebb dolog, benső összeköttetésbe lépni mint reánk nézve, a kik különböző, élesen elkülönült nemzetekhez tartozunk, s ép ezen okból oly szoros szervezet egységes vezérlét alatt kivihetetlen; és mégis törekednünk kell, a zsidókat annyiban utánozni, a mennyiben ez az adott viszonyok közt épen lehetséges. Minden antisemita küzdje le hazája és az emberiség érdekében az esetleg fenálló nemzeti ellenszenvet, amint mindegyik állam körében a politikai különbségnek is el kell tűnnie e kérdést illetőleg. Az e részbeni nemzetközi és belső nemzeti egység sarkantyújául szolgálhat ama tény, hogy a különféle antipathiák részben, sőt sok esetben kizárólag, a zsidósájtó és általában a zsidóság jól kiszámított befolyásának tulajdoníthatók, mert itt is áll a „Divide et impera” elv. Ha

gondoskodva van arról, hogy az állampolgárok veszekedésekkel folyton elfoglalva legyenek, nem jut idejük a zsidókérdés fölött sokat gondolkodni. A magyar és csehországi zsidóheccz zsidók által lett felidézve, a kik magukat a németekkel azonosítják, s nem épen igen épültek azon, hogy céljuk, a német birodalomban nagy antagonizmust előidézni, a német antisemiták által való e részbeni felvilágosítás folytán, majdnem egészen meghiúsítva lett.

Az antisemitikus mozgalom már annyira előrehaladt, hogy annak vezetői és főemberei nemzetközi érintkezések kezdeményezését már komolyan fontolóra vehetnék, hogy mielőbb a tettek mezejére léphessenek.

A további társulás magvát képezhetné a német birodalom és Ausztria-Magyarország antisemitái között kötendő védszövetség.

A mi ezen nemzetközi védszövetség címét illeti, az bizonyítsa azt, hogy végre a zsidóktól tanulni kezdünk, nevezzük ezen nemzetközi védszövetséget: „Alliance anti-israélite universelle”-nek, vagy pedig: „A keresztény érdekek védelmére alakult nemzetközi társulat”-nak.

*

November hó 15-én Bécsben egy általános osztrák ipárosgyűlés tartott, a mely Bécs városa és az egyes osztrák tartományok iparosainak küldötteiből állt. A gyűlésen igen heves szónoklatok tartottak a nagy tőke s ennek képviselői, úgyszinte ezek fő fegyvere: a sajtó ellen, mint melyek az iparos osztály hanyatlásának főtényezői; mindegyik szónoknak nyelvén volt a zsidó szó, s beszédjeik egész folyamából látható volt, hogy azok a zsidók ellen voltak irányozva; azonban a jó osztrákok a gyereket saját nevének megnevezni mégsem merték. A gyűlésen hozott határozatok azonban mind oly kívánalmakat tartalmaznak, a mely kívánalmak megvalósításának a zsidók, nevezetesen pedig a zsidó sajtó a legnagyobb akadálya. A gyűlés ugyanis szemben az ipar szemmel látható hanyatlásával s az iparos osztály ebből folyó elszegényedésével kimondotta, hogy kívánja a kötelező ipartársulatok behozatalát, a képesítési igazolást és a munkakönyveket, továbbá a szédelgési ipar korlátozását s az iparos proletariátus elhárapódzásának megakadályozását. Ezen kívánalmait a gyűlés kérvény alakjában a birodalmi tanács elé terjeszti, a mely az új ipartörvény-javaslatot tárgyalni fogja.

A mi iparosainknak is ezek lennének óhajaik; de, hogy ezen óhajok mindeddig teljesületlenek maradtak, annak főokai a g'schäftjüket féltő zsidók és első sorban újságaik. Vegyék ezt tudomásul a magyar iparosok is.

Az antisemita előharczosok serege legújabbán egy kitűnő férfúval szaporodott, a ki senki más mint nemzetünk egyik büszkesége, a világszerte ünnepelt zongorakirály, Liszt Ferencz. Az a tény, hogy

Liszt Ferencz határozott, radikális antisemitának vallotta magát, legújabbán második bővített kiadásban Lipcsében megjelent e című művében: „Des Bohémiens et de leur musique en Hongrie,” (A cigányokról és zenéjükéről Magyarországon,) ha már fontos esemény az internacionális antisemita mozgalom szempontjából, kétszeres fontossággal bír az reánk magyarokra nézve, a hol az újságok „közvéleménye” által terrorizált valódi közvélemény csak baráti körben négy fal között, sőt sok esetben csak „négy szemközt” mer még nyilatkozni. Az a tajtékzó düh, melylyel a zsidó lapok nálunk, Ausztriában, Németországban s egyebütt Liszt Ferenczet e nyilatkozatáért megtámadták, csak azt bizonyítja, hogy a reájuk mért csapás igen súlyos volt. Annál jobban örülünk azonban mi s velünk minden jó érzelmű magyar, legújabb hatalmas szövetségesünk e lépésén, a mely a mi munkánkat is lényegesen megkönnyítette.

Füzetünk élén terjedelmesen hozzuk Liszt Ferencz zsidóellenes nyilatkozatának azon részeit, a melyek mint általános politikai és társadalmi jellegűek, a nem-zenész laikus közönség előtt is közvetlen érdekekkel bírnak.

A képviselőház f. hó 3-ki ülésének naplójából közöljük a következő részletet:

Elnök: Istóczy Győző képviselő úr kíván személyes megtámadásra válaszolni.

Istóczy Győző. T. ház! Személyes kérdésben szót kérek! (Halljuk! Halljuk!)

A múlt szerdai ülésben, mely óta a mai ülés a legelső, Polonyi Géza képviselő úr, Szalay Imre képviselőtársunk védelmére elmondott beszéde folyamán, a ház naplója szerint a következőket is mondotta:

„De t. ház, a ki nekem nem akarja elhinni azt, hogy itt zaklatással állunk szemben, az szíveskedjék figyelembe venni azon körülményt, hogy itt évek óta foly egy harc, mondhatnám jobb kifejezéssel heccz, melyet a zsidók ellen üznek nyilvánosan, hírlapokban, röpiratokban.” A gyorsírói napló itt ezt jegyzi föl: (Úgy van! Úgy van! a szélső baloldalon.) (Fölkiáltások a szélső baloldalon: Úgy van!)

M a d r á s z J ó z s e f: (a jobboldalra mutatva.) Onnan is e közbeszólás volt!

Istóczy Győző: Majd mindjárt meglátjuk, ha úgy van-e!? – Polonyi képviselő úr azután így folytatta beszédét: ... „és itt a királyi ügyész nem talál alkalmat a vád alá helyezésre, míg ellenben egy, sorainkban levő képviselőt politikai meggyőződéséért bíróság elé állit. (Úgy van! a szélső baloldalon. Ellenmondások a jobboldalon.) Hol van itt a reciprocitás? hol van a jogegyenlőség?” stb.

T. Ház! E passusban szó van u. n. zsidóhecczről, az „itt” szó jelenti e házat, antisemitikus röpiratokat én adok ki, a „reciprocitás” szó pedig jelzi azt, hogy egy más pártról, mint a képviselő úr pártjáról van szó, a mely más párt soraiban, az ugyan névszerint meg nem

nevezett, s különben is elég óvatosan körülírt, de mégis mindenki által azonnal felismerhetett képviselő ül, a ki tehát nem más, mint szerény magam.

Én a múlt szerdai ülés azon részén, a melyen Szalay Imre képviselőtársunk kiadatásának kérdése tárgyalatott, nem voltam jelen, s azért akkor Polonyi képviselő úr ezen oldaltámadására nem adhattam meg a feleletet. Teszem tehát ezt utólag most.

Hát én a t. képviselő úrnak, – a ki a keresztény-magyar társadalom egyes osztályainak egymás ellen való izgatását, úgy látszik, megengedhető dolognak tartja; de már az internacionális zsidó nép viselt dolgai fölött írt pusztá kritikák ellenében policzájért kiált s az államügyészre appellál, – hát én a t. képviselő úrnak csak azt vagyok bátor becses figyelmébe ajánlani, hogy az 1873-ik évi nagy „Krach” ideje óta (Sapienti sat!) nincsen a földkerekségen egyetlenegy civilizált, s hozzáteszem, – civilizálatlan állam sem, mely a hitelét veszített internacionális zsidóság fölött írt, s pedig bármily erős kritikák szerzőit a törvény alapján üldözőbe venné. Nem történik pedig ez a világ legszabadabb államától, az észak-amerikai Egyesült-Államoktól kezdve, egészen a legabszolutistikusabb államig, Oroszországig, egyetlenegy államban sem. (Úgy van! a jobboldalról.)

Egyes egyedül (nem tudni, mi okból?) Polonyi képviselő úrnak s az imént felolvasott nyilatkozatát „Úgy van, úgy van!” helyeslő felkiáltásokkal kísért képviselő uraknak tartatott fen, e részben nálunk Magyarországon más politikát inagurálni akarni.

Csakhogy, szerencsére, Magyarország még nem Zsidóország, (Fölkiáltás a szélsőbalról: Dehogy nem az !) a hol Polonyi képviselő úr és az „Úgy van, úgy van”-ozott képviselő urak véleménye mérvadó lenne. (Derűltség.)

Ezeket a dolgokat nemcsak Polonyi képviselő úr és az „Úgy van, úgy van”-ott képviselő urak tájékozásául, hanem*) a Polonyi képviselő úr e nyilatkozata folytán nagy „Gezejresz”-t csapott „Pester Lloyd” felvilágosítására is szükségesnek tartottam itt elmondani. (Tartós nagy derűltség.)

Különben pedig, ha a zsidók és barátaik, amint látszik, oly anynyira rajta vannak: hát majd, s pedig tán már a közel jövőben, lesz alkalmam világosan megmagyarázni nekik, hogy miért lettem én, miért vagyok, s miért leszek a jövőben is zsidóellenség?

Elnök: A képviselő úrnak a házszabályok 45. §-a értelmében joga volt személyes megtámadásra válaszolni. Határozathozatalra nincs szükség.

P o l o n y i G é z a: T. ház ! Bocsánatot kérek, ha néhány szóval szives türelmükre appellálok. Személyes kérdésben reám történvén hivatkozás, kötelességem, hogy szavaim magyarázatát önmagam adjam meg. Vártam t. ház, a felszólaló képviselő úrtól, hogy mikor fog már áttérni arra, hogy én az ő személyét felszólalásomban megsértettem volna. Ön-maga sem hozta lel ezt, s így felszólalásának egyéb jelentőséget tulajdonítani nem vagyok képes, mint azt, hogy ugyanazon heczzet, melyet a polémia, a hírlapirodalom terén folytat, itt is folytassa. (Úgy van! a

*) I. itt a „Pester Lloyd” jelenlevő főszerkesztője, Falk Miksa képviselő felé fordul. – Szerk.

szélső baloldalon.) T. ház! Midőn én e házban először felszólaltam, kijelenttem, hogy én személyekkel foglalkozni nem fogok, sérteni soha senkit szándékom nem lesz, hanem igenis minden képviselőnek és minden embernek a nyilvánosság elé tartozó cselekedeteit, politikai intencióit, mint képviselőnek kötelességem lesz bírálatom tárgyává tenni. Nekem t. ház, kötelességem mindenkinek meggyőződése iránt tisztelettel viseltetni, de 'azt engedje meg nekem az igen t. képviselő úr, hogy az összehasonlítás legalább is meg volt engedve akkor, midőn az egyik képviselő a kormánypárt hatalmasairól irt közleményé miatt vád alá helyeztetik, s ugyanakkor a kormánypárt tagjai közt ülő képviselő, a ki kétségkívül vallásfelekezet elleni gyűlöletre izgat

Istóczy Győző: Nem igaz! Nem igaz!

Polonyi Géza: – nem helyeztetik vád alá. Nekem ezt mondanom jogom volt, mert ez tény, elvitázhatlan tény, és ebből ma sem engedek semmit. A t. képviselő úr személyét sérteni nem lehetett szándékom', valamint nem szándékom ma sem, különben ezt ő maga sem állította, de a mondottakból nem vonok vissza egy betűt sem. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Istóczy Győző: T. ház! Én erre csak azt jegyzem meg (Felkiáltások a szélső balon: Nem szólhat! Zaj !)

Madarász József: Nem arra valóok vagyunk.

Elnökök: – Következik a napirend stb.

A dolgoknak az itt közlött képviselőházi jelenet óta beállt fordulata s az ennek folytán előállt új helyzet mellett, elégtétellel constálthatjuk azt, mikép fel vagyunk mentve attól, hogy saját szempon-tunkból Polonyi képviselő úrnak a november 3-ki ülésben elmondott érveléseit is bírálathoz alá vegyük. A t. képviselő úr, ezen egész fellépése alkalmából, eléggé kiismerhette a magyar közönségnek – pártkülönbség nélkül – e kérdésben táplált közvéleményét, s ez neki mint fiatal új képviselőnek elégséges útmutatás lehet jövőbeli magatartására nézve. Mert az az út, a melyre ifjúi hevében s a parlamenti küzdőtér sikamlós talaját még ki nem ismerve, ezúttal lépett, ha róla idején vissza nem fordul, egy oly politikai pocsolyába vezet, a melybe előtte már többen menthetlenül belevesztek.

*

A „Függetlenség” leleplezése folytán most már tudjuk, hogy a „Pester Lloyd” által oly melegen ajánlott „Pártok és vezérek az országházból” című „szenzációs” röpirat szerzője Degré Alajos úr, a volt képviselő.

E röpirat, mely kiválósága függetlenségi párt fehérműjének mosásával foglalkozik, e pártnak, szerző saját pártjának lapjai részéről már kellő „méltánylásban” részesült. És teljesen igazuk van e lapoknak; mert egyebek közt azon állításuk igazolására, hogy e férczműben nem tények, hanem csak költött dolgok vannak mint megtörtén-

tek előadva, elégséges felemlítenünk azt, hogy azon jelenet, a melyben az országos függetlenségi párt végrehajtó bizottsága egy ülésének ecsetelése után az íródik le, hogyan ölekezett Istóczy – Csatár Zsigmonddal, s hogyan öntötték ki egymásnak zsidóellenes érzelmeiket, semmi egyéb, mint az antisemitismus persiflálására s ekként a zsidó reclame-sajtó ínyének csiklandozására összetákolt haszon-talan k o h o l m á n y .

Nem azért látjuk szükségesnek ezt constatálni, mintha mi Csatár urat, a kivel nem Istóczy, hanem Degré úr ült egy padon, nem tisztelnénk becsülnénk csak szintúgy mint Degré urat, sőt többet mondunk, Csatár urat még Degré urnái is többre becsüljük; hanem constatáljuk Degré úr ezen egész haszontalan koholmányát azért... hát csak azért, mert akarjuk, hogy a közönség ez oldalról is ismerje meg Degré urat, a kit teljes mivoltában nekünk is csak ezen alkalomból volt szerencsénk megismerhetni.

Ha nekünk is szükségünk lenne egy kis... „szenzációra” amint úgy látszik Degré úrnak nagy szüksége van: úgy mi is tudnánk, és pedig valóban megtörtént dolgot elmondani. De hagyjuk ezúttal!

*

Egészségünk megóvása tekintetéből forduljunk el hamarosan ettől a képtől, s havi szemlének befejezte előtt lássunk még egy örvendetes dolgot.

November 28-án Liptó-Szent-Miklósról a következő táviratot vettük:

„Liptó” vármegye községi és körjegyzői, egyletté alakulásuk megünneplésére díszlakomát tartván, ez alkalomból képviselő úrnak hazafias működéséért, hálás elismerésünket és elvtársi meleg üdvözlétünket nyilvánítjuk.”

(Aláírás.)

Mire e füzetek szerkesztője szinte táviratilag következőleg válaszolt:

„Szíves megemlékezésükért fogadják hazafiúi köszönetemet.. Egyesített erővel és lelkesedéssel küzdve, győzelmünk biztos.”

Kívánjuk, hogy ügyünk iránt a többi megyék jegyzői kara is ily lelkesedéssel viseltessék. A községi és körjegyzői karnak mozgalmunkban főfontosságú szerepe van, a mely szerepet felesleges bővebben magyarázgatnunk.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Kalocsa.

Ne vásároljunk semmit zsidónál! – Hogy kellemetlen új polgártársainktól a zsidóktól megszabaduljunk, nem szükséges azokat kegyetlenséggel üldöznünk, nincs szükségünk kiewi vérengzésre, hogy a zsidókat községeinkből kiverjük, – mentsen Isten keresztény embereket ilyen barbarismustól. Egy fő elvet tűzzünk ki magunknak a zsidókkal szemben s ez legtöbbet használ: „Ne vásároljunk semmit zsidóknál, ne adjunk el semmit zsidóknak.” Jaj de hamar megszabadulnánk ez elvnek gyakorlati kivitele mellett e piszkos fajtól, így üzték el a bódásághi (Bács m.) németek a zsidókat, kik ott boltot nyitottak; de mivel egy hónap alatt még csak egy csomag gyufát sem vettek tőlük, tovább hurczolták sátorfájukat! Úgyde az a kereserves, hogy ezen elvet sokan helyeslik, sőt maguk is hirdetik, de nem követik. Ne csak hangoztassuk, hanem tetteleg bizonyítsuk is be, hogy nincs szükségünk zsidókra és megélhetünk azok nélkül is!

Hogy miért ne vásároljunk zsidónál? Hát csak azért, mert rászedik az embert a hol csak tehetik; azaz magyarán kimondva, megcsalnak mindenkit kivétel nélkül, hacsak lehet.

Nem másról, hanem magamról mondok példákat, hogyan lettem én rászedve B-r zsidó boltos által két ízben. Első vásárlásom volt B-r-nél 1877-ik évben, 2 rőf viaszos vászon; rőfét számította nekem 1 fjt 80 kr-ért; tehát a 2 rőf volt 3 fjt 60 kr. Ugyanígyen viaszos vászon nem-zsidónál 1 fjt 20 kr., tehát első ízben 2 rőf viaszos vászon mellett 1 fjt 20 krral többet fizettem, mintha azt más – nem zsidó – kereskedőnél vettem volna.

Második bevásárlásom B-r zsidónál ugyanazon évben 10 darab csont-gomb; darabját 5 kr-ával számítva 50 kr. Azonban szerencsétlenségére B-nek, háziszolgám a porzó pálczával csakhamar ketté tört egy gombot. Sietek B-r boltjába, hogy vegyek egy darab gombot a többihez hasonló. A gazda nincs a boltban; segédje összehasonlítja a felöltőmön levő gombot a kezében levővel, – tökéletesen egyforma! ugyan-ebből való a többi is.

Átadok egy ezüst tízkrajczárost, a segéd visszaad 7 krczárt. Kérem aztán: hát hogy egy ilyen gomb? 3 krajczár! feleli a segéd. Igen is, ha egyenkint veszik 3 kr. darabja, tuzat számra pedig 30 kr. egy tuzat; tessék itt van a skatulyára jegyezve! Biztos lettem tehát, hogy ha én 10 gomb vétele mellett 20 krajczárral, 2 rőf viaszos vászon vásárlása mellett 1 fjt 20 krral leszek rászedve B-r által, ha többet vásárolnék, többel is rászedne. Qui in modico infidelis, in majoribus magis! Tehát harmadszor nem adtam alkalmat B-rnek, hogy rászedjen, és 1877 óta bélyegjegynél egyebet nála nem vásároltam s nem is fogok nála semmit vásárolni többé!

Még czifrábban akart rászedni egy szédelő (Schwhdler) vászon-árus házaló zsidó Kr-sz Jakab; de mégsem sikerült a mint óhajta. Kr-sz Jakab házaló zsidó folyó évi augusztus 11-én beállít hozzám és így üdvözlő: G e l o b t s e i J é z u s C h r i s t u s ! Elmondja aztán: hogy ő a rumburgi vászon-gyárnak megbízottja, s a legfinomabb rumburgi

vászonnal szolgálhat, ő nem schwindliroz, mint a zsidók szoktak chiffont adni vászon helyett. És eltagadván, hogy zsidó, azt hittem: ex abundancia cordis os loquitur. Hanem csakkamar rájöttem a turpisságra. Átvettem ugyan egy vég vásznat 40 frtéért, azonban éltem a gyanúval, hogy ez valószínűleg zsidó, és csak 20 irtot adtam a vászonra, a másik 20 frtot egy hónap után ígértem megküldeni; az ő utasítása szerint J–er Johannának Budapestre, a Bálvány-utczába.

Utána tudakozódtam, s alig harmadnapra már megtudtam, hogy Kr–sz Jakab egy szédelgő házaló, ki J–er Johanna vászonkereskedéséből régi vásznakot és csődöt mondott kereskedőktől olcsó áron liczi-t á c z i ó n megvásárolt p h u r t h é k h á k a t árusít el. Csakhamar úgy intéztem a dolgot, hogy 20 forintomat visszakaptam, és a vásznat szépen visszaszármaztattam. Jöjj csak még egyszer zsidó! De hányszor és hogyan szedik rá a zsidók a köznépet adásvevésnél? számtalan példa bizonyítja! Ki tudná mind elmondani?

Ha a szegény polgárember, izzadság és fáradságos munkával termeszett gabnját a piacra viszi nagyobb városokba, a vámon kívül már van néhány lödörgő zsidó, és egyik után a másik kiáltja-a gabnát hozónak: Hé, steh'n bleib'n! (megálljon kkend!) Mit hoz eladni? És akár búza, akár rozs, vagy zab, árpa legyen a szállítmány, lefoglalja azt a sensal-zsidó (alkusz), és pár hatos foglalóval beküldi az embert egy kijelelt magtár elé, hogy ott várja be őt, majd lemérik a megvásárolt gabnát. Várátja sokszor a piac végéig, aztán már könnyen elbánik a szegény emberrel. Leméreti a mázsán a gabnát. (A mázsa rendszeren 2-3 kilogrammal többet mér, mert a ravasz zsidó a súlymértékek deszkája alá egy kavicsot köt.) S miután már levan mérve, és a magtárban a földre kiürítve, akkor jön a gabna árának kifizetője; úgyde az megvizsgálván a már kiöntött gabnát összeturkálva, vagy szemetesnek találja, vagy más hibát talál benne, és nem akarja kifizetni a sensál által kialakított árat, hanem abból 20-30 krczárt még métermázsánként leengedni kíván; különben vizsamerheti a zsákokba gabonáját, és visszaviheti haza. A piac ideje elmúlt; a szegény ember, hogy ne kénytelenítessék visszavinni gabnját, elengedi a 20-30 krt mmázsánál, és a a_ hamis mérés által is veszít métermázsánként egy pár kilogrammot, de pénzre van szüksége, s kénytelen a zsidó gazságának engedni, és 3-4 frttal kevesebbet kap, mint otthon számította. A ki az ily ravasz eljárásokról meggyőződést akar szerezni, tapasztalhatja ezt Bácskában a bajai és újvidéki piacon.

Azt mondják sokan erre: hja ez a zsidó élelmessége! Nem élelmességnek neveztetik ez, hanem gazságnak és finomabb módon végbe vitt rablásnak. Ha egy szegény ember sokszor szükségétől kényszerítve lopni megy és rájt éretik, – becsukják őt és helyesen, igazságosan cselekszik a törvény! De hogyan lehetséges, hogy ilyen csaló, ravasz, szemtelen fortélylyal rabló zsidóknak semmi bántása nem történik? Hát ezt nem sújthatná épen úgy a törvény igazsága? (Nem! ők privilegizált nép. – Szerk.) A zsidók az eladásnál épen úgy csalják a keresztény embert, mint ha ők vásárolnak valamit keresztény embertől; az bizonyos !

Elszorul az ember szíve, ha látja manapság, hogy a pár esztendő előtt füttyülövel rongyokat szedő és pálinkát áruló zsidóból füldes úr lett, nagyságoltatik és tiszteltetik, ki százakat juttatott inségre, míg ő

maga uzsoráskodása által gazdaggá lett. Van itt is egy St –ger (köznyelven: lusta zsidó) zsidó kereskedő, ki midőn ide származott, egy sovány gebét rósz talyigába fogva járt a pusztákra, és árulta a gyűrűt, czernát és pántlikát; ma pedig tőkepénzes, és uzsoráskodása által igen nagy vagyont szerzett. Azt mondják, olvasni, írni nem tud; de azért nagyon be tudja fogni a gojokat pénzkölcsönadás alkalmával; nemcsak hogy törvényes kamaton felül vesz, hanem a kocsisemberekkel kamat fejében fuvaroztat is.

Uram Istenem! ki tudná elszámolni a sok igaztalanságot, mit a zsidók a keresztények ellen mindenütt és mindenben elkövetnek? és mégis bizalommal vannak irántuk számosan a keresztények! Hány keresztény ember adja földjeit át zsidó bérlőnek, és ez által alkalmat ad a zsidónak, hogy a keresztény embert fáradságos munka után is nyomorúságba dönthesse, míg maga a zsidó a keresztény emberek fáradságos munkája mellett tétlenül urizál és gazdagszik, a szegény munkás ember tönkre jut. Miért? A zsidó bérlő eljárása a következő: kibérel valamely nagyobb földbirtokot, például 700-800 hold földet. Azután keres, embereket, kiknek abból részletekben ő ad ki bérbe 5-10 holdanként 200 holdat. A zsidónak bérletfizetése holdankint 8-10 forint; míg ő 5 holdas részletekben 15 írtjával adja ki holdját. A tiszta rebach tehát már megvan: 200 hold után 1000 frt; de aztán még azt is megköveteli a részletes bérlőktől, hogy mindegyik fölszántson az ő földjéből kamat fejében bizonyos meghatározott összeget. Például egy másodbérlő kivesz a zsidó főbérlőtől 10 hold földet, 15 írtjával holdját; ez volna 150 frt bérletfizetés; de a szegény ember csak aratáskor ígéri az árenda fizetést; addig tehát a 150 frt után. kamat fejében, legalább is 10 holdat fölszántat vele a zsidó bérlő saját földjeiből. Ez a zsidó bérlőnek ismét tiszta rebach, és ha roszul üt ki az aratás vagy valami elemi csapás éri a vetéseket, a zsidó főbérlő addig jár földes ura nyakára s addig könyörög, míg a bérösszegnek egy része elengedettik; de ő nem enged másodbérlőinek egy krajczárt sem, és könnyen megtörténik, hogy az egész aratás a zsidóé lesz árendafizetés fejében. Nem bűn ez? A zsidó ugyan föl nem szántana földjéből egy talpalatnyit sem, ő sem kapálni, sem szántani, sem kaszálni, sem csépelni nem fog, majd talál ő olyan szegény keresztény embereket, a kik neki dolgoznak és megtöltik magtárát, míg ő csak spekhüliroz; mert a gojnak, a buta pharasztnak való az erős munka, nem zsidónak!

Szomorú, de való, hogy a zsidók nyakunkra nőnek és uraink lesznek, ha mi magunk segítjük őket uraságra! De ne vásároljunk semmit zsidónál, ne adjunk el semmit zsidóknak, ne adjuk földeinket zsidó bérlőnek, ne adjuk nekik alkalmat a szegényebb sorsú munkás keresztény emberek nyomorgatására és pénzszerzésre, majd aztán láthatunk még zsidót is idővel szántani és kapálni, ha nem akar éhen elveszni! Hogy nem lehet zsidó nélkül lenni, – ez ferde állítás. Bácskában: Hódság, Filipova, Gajdobra községekben egyetlenegy zsidó sincs; és országuukban talán azok a leggazdagabb és legboldogabb keresztény emberek aránylag. Elvünk legyen tehát: Sem mit zsidónál vásárolni; sem mit zsidónak eladni! úgy nem fogunk rászedetni.

Dixi.

Szeged.

T. Szerkesztő úr! – Örvendetes eseményként említhetem fel, hogy városunkban a zsidóellenes mozgalom fejlődni kezd, belátván sokan, hogy a zsidó hunczfuteriának, csalásnak és ármánynak legfőbb ideje már gátat vetni. E cél sikeres megoldása végett legczélszerűbb lenne egy antisemita egyletnek létrehozását eszközölni, mert együttes erővel nagyon könnyen keresztül vihetnénk azt, hogy csak magyar ipart, kereskedelmet pártoljunk és támogassunk, a zsidót pedig mindenütt mellőzzük. Ámde működésünk külön külön csoportokban kellő eredményre alig fog vezetni, mindenesetre a társulásra, szövözetkezetre szükségünk van. Egyébiránt egyleti működés nélkül is nagyon szépen terjed az antisemita eszme, ennek, fényes bizonyítéka azon mozgalom, a mely f. évi október hó 7-én az ipar és gazdasági kör választmányi ülésében egy zsidó zornalista ellen irányult; elhatározta a kör választmánya, hogy ezen úr üzelméről az országos magyar ipar-egyesületet értesítendi, mit megtévén, eredménye az lón, hogy ez az úr két királyi (t. i. a magyar és belga királyi) kiténtetéstől elesett.

A másik feljegyzésre méltó esemény a szegedi gymnásiumbeli növendékek azon eljárása, hogy az önképző kör és segélyegylet választmányába egyetlen egy zsidó ficzkót sem választottak be. A kis antisemitáknak azonban örömük nem soká tartott, mert a segélyegylet vezetője, a kegyes A-i Á-n úr, bizonyára azért, mivel ő is zsidó származású, a zsidó „váich geschrien”-jajgatásra, a segélyegylet választását megsemmisítette, s titkárnak egy „heidelét” tett. Az ifjúság erre új választást nem eszközölt, hanem csakis A-i úr a megválasztott elnök és az általa kinevezett zsidó titkár végzi a teendőket, a többiek alig működnek.

Nem tudom, mi ok indította a tisztelt urat, de az tény, hogy így történt, a miért is bizonyára nagy tiszteletet érdemelt ki az itteni zsidó családok részéről, és valószínű, hogy az új Vajda (ezelőtt Weisz) tiszteletére lakomát is fog rendezni, melyen Leviathan (beszózott hal, melyet a zsidók kapnak a paradicsomban), húsát, jó ménési vörös borokkal fogja élvezhetni.

A városi közgyűléseken még mindig a zsidók és barátaik viszik a főszerepet; ők az irányadók minden fontosabb ügyben. Céljuk kivitele végett már rég egyesültek, s hátulgombozó párt név alatt működtek; egyik fővezérjük azonban, R-berg K-n, volt törvényszéki bíró K.-Új-Szállásra lett hivatalból áthelyezve járásbírónak; a hátulgombozó párt a bekövetkezett árvíz után városi párt cím alatt létesült, és működését közügyekben nagyban érvényesíti; ezen párttal szemben az antisemitáknak erős küzdelmük leend. Az első kísérlet a folyó évi november hó 13-án tartott közgyűlésen volt, mely alkalommal az iskolaszéki tagok választása volt napirenden. Az antisemiták elhatározták, hogy ezentúl városi bizottságokba zsidót nem választanak, és ennek érvényesítése végett már az említett napon oly szavazatlapokkal szavaztak, melyeken egyetlen egy zsidó sem volt. Fájdalom, hogy a függetlenségi pártbeliek az antisemitákhoz nem csatlakoztak, mert így a városi párt szavazatlapjai diadalmaskodtak, bejutván a zsidók közül 3 tag. A választás közben egy kis összeszólalkozás is történt, egy antisemita és a zsidó kolomposM -yM-aközött. Ugyanis az antisemita azt monda, hogy minék

avatkoznak a keresztények dolgaiba, midőn a keresztények a zsidók tanügyébe és papválasztásába nem avatkoznak, lévén a zsidóknak külön felekezeti iskolájuk és iskolaszékük; erre nevezett zsidó indulatosan azt merészelt mondani: „hogy pártjuk jelöltjei közül, egy zsidónak is több esze és képessége van, mint a többi keresztény jelölteknek valamennyinek.” No lám, mily hatalmasak Szegeden a zsidók, s vannak sokan a keresztények között, a kik nekik tömjéneznek és javukat előmozdítják. Hiába, úgy tartják a zsidókkal szövetkezett városatyáink, hogy kéz kezet mos; midőn zsidó érdeket akarnak előmozdítani, akkor valamelyik pártbeli keresztényt kérnek fel szóvivőül, ki azután nagy lelkesedéssel előadja a zsidó L l a y d b a n megbeszélte indítványt és javaslatokat, minek következtében azok a közgyűlésen rendszerint keresztül mennek. Ugyanezen zsidópártnak régi óhajta R-berg K-nak Szegedre leendő visszajövele; e célból elhatározott dolog, hogy a legközelebbi közgyűlésen indítvány fog tétetni egy új tanácsnoki állás szervezése végett, mi ha keresztül meend, akkor oda fognak törekedni, hogy a visszasóvárgó R-berg K-n urat megválasszák, nem várhatván meg a jövő rendszerinti tisztújítás idejét. Miután a cél és kivitelét előre jeleztem, most már csakis a városatyáktól függ, hogy az új állást megszavazzák-e vagy sem?

A „Szegedi Napló” zsidó pártoló újság 268-ik számában valami Sziklay Soma, bizonyosan zsidó, Szabadkáról azt írja, hogy ott Istóczy Győző úrnak oly 12 előfizetője van, „a kik közös költségen hozatnak a röpiratból egy példányt, egymásután olvassák s azután az év végén sorot húznak, talán, hogy kinek tulajdona maradjon? Isten mentsen, hanem, hogy kinek tulajdona – ne maradjon?” Ha ez igaz, (Zsidó koholmány ez az egész história. – Szerk.) úgy azt kell feltételeznem, hogy ama 12 olvasó bizonyára mind rongyos zsidó, a ki mind a röpiratoktól mind a „Fü st ö l ö”-től irtózik, mert különben a röpiratokat örök emlékül megőrizné és azokon túl nem adna.

A szegedi zsidó nagy hazafiak közül Löw Immánuel szegedi rabbi nem utolsó helyet foglal el, a mennyiben az „Ország-világ” című képes újság 1881. évi 11-ik füzetében életrajza és arcképe megjelent; de abban áldásos működése és kiváló érdemeiről részletesen mi említés sem tétetik, mi szegediek pedig áldásos működéséről mitsem tudunk.

Sebestyén László.

Zemplénmegye. (Tolcsva.)

Nevezetes év Nagy-Tolcsva város történetében az 1880-ik. Igen, nevezetes és győzedelmes a zsidó nemzet történetében. Sajnos! de való, hogy ez évben lett Nagy-Tolcsva városának, illetve az egykor virágzó tolcsvai magyar népnek zsidó bírása. (Többet nem kérünk belőle !)

Most már nekik van „szhabadságh”, a szó teljes értelmében „szhabadh phulgar -ok ök. Mi felettünk, szegény magyarok felett pedig bá-

torságosan elzengedezhetjük Jeremiással: „Mások bírják földeinket, házunkat idegenek, árvák lettünk atya nélkül, és anyáink özvegyek.”

Mert a zsidó, – az emberiség phylloxerája pusztít, iszonyúan pusztít városunkban, nemcsak, de vidékünkön is.

Városunkban vagyunk még talán 2000-en szegény magyarok, s táplálunk vérünkön meghízott 1200 zsidót. Nem tudjuk a „nektár” vagy „hagymaszag” csalogatta-e ide őket, de mi biztosan nem.

Itt születvén s nevedkedvén, láttam nőni a zsidóság számát, s az indító ok, az emancipáció óta hatalmukat is, s fogyni a magyarságot. Látom és hallom, hogy közülünk magyarok közül csaknem naponként kísérnek ki egyet-kettőt a temetőbe, míg a zsidók évenként alig 4-5-öt küldenek Ábrahám kebelébe.

De hogy is ne ! mikor a gyermekeket leszámítva, e kevés magyarság vérenek s vagyonának kiszipolyozására eddig volt 19 korcsma, s ezt még kevésnek találták, mert megszületett az „Utolsó garas”-sal a 20-ik is.

A zsidók már annyira behálózták a szegény magyarságot, hogy, ha ez képerre akar menni, teljes bizalommal megy a zsidóhoz mint jóltevőjéhez, ki ad neki egy véka búzára 1 frt 50 krt, s hazajövén a keperől, addig haza nem megy, míg hozott képerészét a zsidónak be nem viszi, s ekkor könnyebben, üres tarisznya és hassal megy kunyhójába.

A szállóvel bírok is így vannak a természettel, melyet sokszor a zsidó tapostat ki khósernak, s a szegény magyar még meg sem kóstolhatja egész évi véres verejtéke gyümölcsét. Ha ezen eset nem áll elő, akkor megveszi ugyan a zsidó a bort, de oly áron, hogy 1-2 hó múlva ő eladja azt 150-200% nyereséggel.

Így aztán nem csoda, hogy oly gyakran halljuk egy-egy magyar társunk udvarán a dobszót, a mikor a zsidók potom áron szaporítják zsákmányukat.

Ha ellenben a bortulajdonos nadrágos ember, úgy ügyeljen szavaira, hogy khupeczet hozzanak rá a fhaktorok, különben magának kell butellázní borait, s akkor minden eladott literért 4 krt követel a rheghalista.

Bárhová menjen azonban valaki itt, a megénekelt „nektár”-t csepegő Hegyalján bort inni, sehol nem adnak a korcsmáros urak bort, csak pancsolást. De igenis adnak oly jó pálinkát, hogy ha áteresztí az ember sűrű vásznon, salakot hagy vissza.

2 éve egy magyar kereskedő jött városunkba, de a zsidók ügyesen sörözés, borozás által csalogatva, kártyázásra vévén őt, tönkre tették, s boltját bezárni kényszeríték. Van itten olyan „ukhus” zsidó is, aki el merte mondani márczius 15-én, hogy az ő ősheik vherrel szherezték ezt a dhicső uhrszágot. (Igen bizony! fütüülövel!)

Egy magyar befogta legelőjéről a zsidó óraság lovait s udvarán megkötvén őket, kapuját belakatolta. Mi történt? Éjjel az óraság becsavarta a lakhatut saját kezeivel, s lovait haza hajtatta, ebből azért nem lett semmi! Nem folytatom tovább. Itt van kis Jeruzsálem! Itt élnek ők, itt rágnak bennünket, pedig nem bánnók (amit jól tudnak), ha velük született természetüknél fogva okkupálni mennének azokat a potya amerikai 23 hektár földeket!

No de várni kell! Talán meggyulad még a tövisbokor! Talán kiszáradnak még a Duna, Tisza, Dráva, Száva medrei, hogy ők (a zsidók) száraz lábbal mehessenek az Új í g é r t földre, Szíriába, Amerikába. Még a Vörös tengerig sem fogunk utánnuk menni, úgy hiszem!

N István.

Tolnamegye Völgységéből.

Csak úgy hallásból tudtam meg, hogy antisemita folyóirat jelenik meg Magyarországon, a szomszéd városban is többször tudakozódtam utánna, de ott is csak annyit tudhattam meg, hogy mutatván) példány jelent ugyan már meg a Casinóban, de ez, a mint megjelent, azonnal el is tűnt, hihetőleg valami héber új magyar polgártársunk tette el láb alól; – de az a gondolat, hogy mégis találkozik Magyarországon egy oly erélyes, igazságos, a földnép nyomorú sorsát forrón szíven hordozó férfiú, ki nyílt sisakkal mer föllépni, s az ész átható erejével meri szétbontani azt a zászlót, mely alatt – leginkább a szegény földnépe sorsán segíteni lehetne, – tehát mondom, az a gondolat, hogy egy ily üdvös mű jelenik meg, nem hagyott nyugodnom, míg végtére egy jó barátom szívességéből a „12 röpirat” olvasásához nem jutottam.

Ezen ingerült törekvésemen, a „12 röpirat” olvasásához juthatni, csak az fog csodálkozni, (ha van olyan?) ki a szegény falusi nép zsidók okozta nyomorát és tönkrejutását nem ismeri, vagy azzal nem gondol, ki annyira önző, hogy úri lakából csak fitymálja annak a szegény földhöz tapadt népnek lassankénti elenyésztőt, csak ő élhessen kényelmesen.

Vérzik az ember szíve, ha földműves társaink közül egyiket a másika után végképen elpusztulni, vagy legalább is csak olyan nyomorba jutni látja, hogy a rajta levő gúnyája sem az övé már, – még a falat kenyérrel is, melyet szájába dug, – tartozik a zsidónak; de azt lehet mondani: miért vesz hát a zsidótól? De mikor más kereskedő a faluban nincsen, aztán oly édesen tud beszélni, mindég ingyen pálinkával is megkínálja az illetőt, míg lépre nem megy, s ha aztán az a jó módú gazdaember pénzre szorul, hányszor fut hozzá, kínál neki csekély (!) kamatra pénzt, de kelméit is kínálja, és elvárakozik – őszig. – Töprenkedik most a szegény ember: mittevő legyen, érzi veszét és sokaig vonakodik beleharapni a keserű almába, de végre – a szükség nyomja, – tehát csak elmegy a zsidóhoz, kölcsön vesz egy kis pénzt, s aztán hitelbe vesz egy kis portékát is, s ezen első lépése egy pár év alatt tönkre teszi; – a többi közül csak egy példa.

Sz. községünkben több évekkal ezelőtt lakott egy St. P. nevű zsidó, s ez a szegény nép közt ily formán garázdálkodott. Megszedte magát rövid idő alatt, s mikor már sok volt pénze, – mint rendszeren tenni szoktak, – bement a városba lakni, mert félt a faluban maradni, jól tudván azt, hogy sok ellensége van leginkább azok között, kiket koldusokká tett; – de elköltözködését sok család siratta és siratja maiglan is, vagyonuk oda van, s ma mint napszámosok keresik minden-napi kenyérüket.

Egy bizonyos K. I. szerb lakos társunk, ki egyike volt a legjobb módúak közül a faluban, mindenéből kifosztatván, E ... városába szökött bánatában, s ott tengődik mint napszámos; – gyászos emlékéet e zsidónak nem csak Sz ... hanem a szomszédos községek is maiglan bánatosan emlegetik.

Valjon a zsidóknak vannak-e perceik, mikor maguknak ezen embertelen tetteikért szemrehányást tesznek? Dehogyan is vannak, hiszen ők a Talmud gonosz tana szerint csak kötelességüket teljesítették, ők csak azt szerezték maguknak vissza a gojimtól, a mit azok amúgyis csak jogtalanul bírtak, mert Isten a Talmud szerint azt Izraelnek ajándékozta volt; tehát a magáét visszaszerezvén, hálát ad Jehovának, hogy gaztetteiben segítette (!), s kéri őt jövőre is ily szép miveleteknél szent segítségével támogatni; – gaz tan biz ez, a mely nemcsak hogy ily lelketlenségeket nem tilt, sőt inkább megparancsolja gézengúz híveinek, hogy ott, a hol lehet, a gojimnak ártsanak, s azokat megsemmisítsék; – de a mindennapi tapasztalás nem-e azt mutatja, hogy e pökhendi fajzat híven teljesíti a Talmud tanait? nem pusztít-e, de leginkább a tanulatlan nép között – sáska módra? de miért is ne tenné azt: halála után sem büntetést sem jutalmat nem hisz, nem vár, – tehát mitől tartson? mitől féljen? Csupán csak a világi törvénytől fél, azért is óva inti a Talmud a zsidót, hogy „vigyázó legyen minden tetteiben, szabad ugyan minden gazságot más fajbelin elkövetni, szabad hamisan esküdni, de mindég oly ügyesen intézze dolgát, hogy a világi törvénybe ne ütközzék”; mi természetesebb tehát mint az, hogy az ilyen gaz tan a zsidókat alattomoságra, raffinirságra vezeti, és ős időtől fogva minden rongyszedő zsidó oly fortélyos, gaztetteit úgy tudja intézni, hogy csak ritkán kaphat bele a világi törvény.

Mióta bírom a röpiratokat, nem győzöm mindenkinek olvasásra kölcsönözni, s ha azt mondom nekik: miért nem tetszik praenumerálni? többnyire azt a választ kapom: „Édes uram, igen igen szeretnék ezen füzetekre előfizetni, de kérem gondolja meg, én kereskedő vagyok, s üzletem után élek, s ha a zsidók, kik most csak néha néha vásárolnak nálam, megtudnák azt, hogy a röpiratokat olvasom, bizonyára egy sem lépne be hozzám többé; – hasonlólag felel a kézműves is; – a harmadik meg azt mondja: „Uram, bizonyára nem a pénzt sajnálom, de én egy kis földbirtokos vagyok, s terményeimet a zsidó szokta megvenni; ha tehát e műre előfizetnék, látnék-e én többé zsidót a házamnál? bizonyára nem; terményeimet – keresztény gabonakereskedő nem lévén vidékünkön, – magam ehetném meg; (Mi nem osztjuk ezeket az aggodalmakat. – Szerk.) a negyedik meg azt mondja: „mi tagadás benne, én egy pár forinttal tartozom a zsidónak, ha tehát előfizetnék, bizonyára hitelezőm minden irtalom nélkül beperelne, s miután jelenleg tartozásomat nem törleszhetném, birtokomat tönkre tenné, tehát kérem, engedje csak olvasni.

Mindegyik tud valami okot felhozni, s ha az ember meggondolja, annak a családapának majdnem igaza van, – én tehát adom s mohón és titkon olvassák sokan.

A szomszéd B--. városból úgy értesültem, hogy ott a „kagal” nagyban virágzik. Volt egy eset, hogy egy vidéki zsidó G. J.-nek eladó búzáját megnézte, s meg is egyezett vele a másnap elvinni

ígért búzára, de időközben az ottani zsidók által értesítve, hogy az a bizonyos „Judenfresser” hirében áll, világért sem vitte el a már kialakított búzát, hanem ott hagyta; – így járt valami S. F. nevű is, kinek, gabonáját a zsidó azért nem veszi meg, mivel egy bizonyos gyűlésben a zsidó gyerkőcöket szemtelenségük miatt „Judenburg”-nak nevezte – a zsidó minden inkább akar lenni, csak „Jud” nem, mert úgy voltak már hozzászokva, hogy a sípos rongyszedő per „Herr von”, a borkereskedő pedig per „gnädiger Herr” tituláltatta már magát; a rőfös kereskedő pedig már nagyságos címet vindikált magának; – de az idők változtak – ezelőtt kiket lehetett a legnagyobb pompában, selymesen, arany ékszeresen – azt a szegény keresztényt lenézve – a főtereken sétálni – nyilvános mulató helyeken az első helyeket elfoglalva látni, mint a zsidókat; most visszahúzódnak, s teljes örömeikre azzal akarják magukat megböszülni, hogy gansleberes személyiségüket tőlünk elzárják, de aztán csak mindég így maradna!!
Y.

Tolnamegye. (Kaposvölgy.)

Tolnamegye északnyugati oldalán, a Sió, Koppány és Kapós folyók közt síkróna vidéken terül el az egykori Viczay-féle grófi birtok s herczeg Eszterházy Miklósnak két gyönyörű uradalma. Tiszta tősgyökeres magyar, szálas, derék, egészséges nép lakja a hármasszoros folyó határolta tért, a dombóvári járást, e magyar Kánaánt. Örül az ember, ha végig néz rajtuk, úgy meg vannak teremve. Még csak egy negyedszázad előtt is jólét és boldogság uralkodott e vidéken: mert vagyonos, szorgalmas lakóinak a gazdag nagy gabonatermő terület bőven jövedelmezett. M a féreg rája itt is a boldogság gyökerét. A fillokszera, nem az új, de a kétezredéves, ellepte a területet, s rohamosan szárnyalva pusztít.

A Viczay-birtok vételáron egészen, az Eszterházy-féle pedig bérlet útján nagy részben zsidó kézre került. Az új helyzettel kezdetét vette a zsidó-bevándorlás és vele a zsidó-hódoltság. Ott, hol egykor angol lordok élvezték a világra szóló magyar mágnási vendégszeretetet (p. Ozorán s a Tamási mellett fekvő Miklósvárban), ma zsidók fészkelnek, s gyűjtik a milliókat. „Gentes venerunt in haereditatem a vitám !” Ott, hol évszázadokon át kaczagányos főurak boldogították vala népeiket, ma kaftános zsidók ásnak sírt a magyarnak. Ott, hol a herczegi világban boldogan élt s eléggülten uradalmi cselédség s nép, ma új rabszolga-sereg, új robotos népség teng, nyomorog.

Igen, új rabszolgaság keletkezett, mint másutt, itt is a zsidó bérleteknél. Mert nem mindegy-e az, ha a rabszolgaság járma alatt négegerek vagy fehérbőrű „órasági” (már t. i. zsidó „órasági”) cselédek nyögnek. A keresztény cselédség, a béres valóságos fehér rabszolga lett a zsidóknál. Nincs ezeknek nyugalma, nyugnapjuk, vásár-és ünnepnapjuk. Már a szerződés, beszegődés alkalmával lekötik testét lelkét a béresnek, csak egy napot engedvén az év folytán arra, hogy Istenének is szolgálhasson, minden cselédtörvény, vasárnap megtartását illető törvény arczucsapásával. Nincs a zsidónál vasárnap! A cselédet, a munkást erőműtani gépnek tekinti ez. Lelki, testi erejét folyton sajtolja a nélkül, hogy rendes munkaszünetet adna neki. Nem barbarismus ez?!

Hát az ilyen humanista (?) zsidóra nem alkalmazhatók a büntető-törvény szakaszai? Vagy ők ez alól is emancipálva vannak?– (A tapasztalás azt mutatja, hogy: igen! – Szerk.) Jöjjön csak valaki a jeleztem uradalmakba, s nemcsak a terjedelmes pusztákon, de templom közelében is lát annyi törvénytétést, vasárnapzségtelenítést, hogy azt hiszi: itt még nincs a törvény életbe léptetve. Ám, ha az a g'schäft-ember, az a rövideszű zsidó, ki csak a pillanat felhasználásával törődik, ki a pillanatnyi csekély hasznot többre becsüli, mint a jövő méhében rejlő nagy előnyöket, s ki kapzsiságával talán éppen a vasárnapi szüneteléssel járó munkaveszteségen botránkozik meg, oly rövidlátó, hogy a vasárnap, mint munkaszünet jelentőségét felfogni képtelen: hol vannak a törvény őrei? végrehajtói? Vagy talán szűr alatt a zsidókkal egy húron pendültek ti szemita-liberális gondolkozásúak? !

Tehát – mellőzve a vallási szempontot, – halljátok ti ember-szeretetet hirdető, de európai rabszolgaságot alkotó s ekként a jövő kommunistáinak táborát képező s ti szemita-liberálisok Proudhot, mestereteket, ki nem ezt g a z d á s z a t i és erkölcsiségi szempontok nyomán azt mondja: „De la celebration du Dimanche” című művében, hogy „a vasárnapi munkaszünet úgy a köz, mint a magánjólét egyik feltétele.” Így beszél Rousseau, Mirabeau is. A nagy francia forradalom idejében behozatott a tizednap munkaidő-tartam is, az u. n. décade. Kem volt czélszerű, tarthatatlan volt. Hat napi munka és a vasárnapi pihenés csakhamar visszakívántatott és vissza is hozatott.

Micsoda vad nemzedék képződik e zsidó kézen levő rengeteg pusztákon az elcsigázott, kimerült népségből templom és iskola nélkül? ! Mert iskola csak itt-ott van e pusztákon. A zsidó „ne nyúlj hozzám” virág! Nála az iskolatörvény sincs végrehajtva. Talán ez alól is emancipálva van?! Aggálylyal tekint a hazája sorsát szíven hordó a jövőbe ! Itt, a zsidónyomorította pusztákon tenyésztetnek a jövő rémeinek, a socialismus, nihilismus és communismusnak vézes csirái.

De nemcsak a cselédség érzi a zsidónyomást a gépszerű mindennapiasság nehéz bolondalmában, mert vasárnapi szünete nem levén, teste új erőt, szelleme új rugékonyságot nem nyer az élet s a vele karöltve járó önfentartás nagy küzdelméhez, hanem érzi a zsidóra utalt szegénység is. Valóságos robotolásra van a szegény nép utalva, hogy a zsidó kézben levő pusztákon szükségletét beszerezze. Negyed, ötöd-részéért, sőt kilenczedikért is vállalkozik munkára egyes gazdasági ágakban több napszám kikötése mellett. S itt mennyi zaklatásnak van kitéve, még annak is, hogy vasárnapját megszentégtelenítse, mert csak ily napon vagy ünnepen történik a termény megosztása; míg kezéhez veszi azt, rendes napszámát sem hozza meg!

Azonban gondoskodik a zsidó, hogy a nép felejtse nyomorát. Mint a házinyulak, úgy szaporodtak el e vidék községeiben a zsidók, s letelepedésükkel meghonosították a magyar népnél is a pálinkaivást. Legkapósabb kereseti ág nálunk, mert legkönnyebb, a pálinkamérés- „Ott fityeg a pálinkás bütykös czégérül majd minden második zsidó háznál. Liquorius nemcsak a tótoknál, már itt is patrónus! –Vakulj magyar! Idd le eszedet, öntsd búdat a pálinkába, dőzsöld el, mit oly nehezen szereztél! Itt itt a kútforrása az elszegényedésnek és elcsenevészedésnek, a nyomornak, a kora halálnak! Ez nyeli el a jólétet, boldogságot. Ez okozza a tömeg-

nyomort, a munkásosztály szellemi és anyagi elsatnyulását. A hétrét görbe kocsmáros, a zsidó, mindezt nem nézi csak zsebje teljék. Az állam se vet korlátot e népbutító és néprontó g'säftnek, mert az álliberálistusnak a zsidó kegyencze; nála is (az államnál) a fiscalitási szempont irányadó: a szeszadó szaporodása,a nép hadd bomoljék, hadd pusztuljon!!

Mert ne gondolja ám valaki, hogy valami kedves ital az, mit a zsidó sárga, piros, nemzetiszínű pálinka néven nyújt. Pálinkának csúfolt bűdös víz, vagy vízzel hígított vitriol az, kutyaölő, vizesített mérég, mely a testet, lelket megrontja. Ez aztán testvériség, humanismus! Ól, ölni enged – habár lassan is – csak a zsidó nyerjen!

Szomorú jövőnek nézünk eléje.

A hol a pálinkaivás befészkelődik, ott rövidül az, élet, pusztul a nép.

Nyavalyákkal telt nemzedék dorbézoló gonosz életét csakhamar sírba dönti. Satnyul már fiatalságunk. Dombóvár, e tiszta magyar község bizonyítja a katonasorozásnál, hová visz a Záldóüzérkedés, a vasúti zsákolás és dózsölés. Tagbénult, túlfeszített, bomlott izomrendszerű ifjú nem egy áll évenként a sorozó bizottság előtt, mint a zsidó nyomorékja. De a zsidó kivette már a hasznát: a mór megtette kötelességét, a mór mehet!

És mintha minden összejátszanék a magyar romlására, a közigazgatást is sémita liberális szellem hatja át. E járás közigazgatási feje 2-3 ezer lakossal bíró községekben egymásután engedélyezi „szabad ipar” – ez is zsidó eszme – címen a kéjtelepeket, e bűnfészkeket, a legmélyebb emberi alacsonyodás tanyáit; a zsidó kész a pokolig menni g'schäftért! Hová jutottunk?! Egészséges államban ily bűnbarlangoknak nincs létjoguk. Az államnak nincs joga a gonosszággal szerződni s helyiséget biztosítani.

Vagy talán kimentí ezt az, hogy a zsidónak haszna van belőle? !

Ím itt van karczrajzban vidékünk képe! A pusztulás utálatossága mindenütt. A zsidó kéz és szellem mit alkotott rövid idő alatt!

Napirenden van a hongyúlésen a közigazgatás reformja. Centrálizáció, vagy decentralizáció legyen-e? ez a kérdés. Itt a mintajáras! Ez már megoldotta gyakorlatban eme nehéz kérdést. Excentralizáció, a tökéletes individuális autonómia lépett itt életbe a sémita-liberális szellem folytán. Nem ázsiai, de zulu-kafferföldi állapotok vannak itt. Ki szabadit meg? Ki tisztítja, ki tisztítja ki ez Augiás istállóját?! A mozgalom, ezt elérni, már megindult. A zsidó szellemnek és hordnokainak pusztulni kell minden térről.

D-s.

Szerkesztői nyílt levelezés.

Szalay Imre orsz. képviselő úr, vonatkozással a f. é. november havi füzetünk-jen, Lengyeltótiból közölt nyílt levélre, egy hozzánk intézett levelében kijelenti, hogy ő „választói előtt sehol se nyilatkozott a zsidókérdésről se pro se contra.”

